

คู่มือปฏิบัติงาน

การจัดทำแผนพัฒนา
การเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สารบัญ

	หน้า
๑. วัตถุประสงค์	๑
๒. ขอบเขต	๑
๓. คำนิยาม	๒
๔. Work Flow กระบวนการ	๓
๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๕
๖. ระยะเวลาของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๑๒

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	สรุปภาพรวมการนำเสนอ
ภาคผนวก ข	ตัวอย่าง แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด..... (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)
ภาคผนวก ค	OR Code เอกสารประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด
ภาคผนวก ง	คำอธิบายอักษรย่อของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ
ภาคผนวก จ	กฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
ภาคผนวก ฉ	คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

คู่มือการปฏิบัติงาน การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อเป็นแนวทางให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๑.๒ เพื่อให้แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดที่จัดทำขึ้นมา มีคุณภาพและเป็นรูปแบบเดียวกัน

๑.๓ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ศึกษา เรียนรู้ ในแนวทางการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๒. ขอบเขต

ตามที่กฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดไว้ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด นั้น

ดังนั้น การกำหนดขอบเขตการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดที่กำหนดไว้ จึงเริ่มตั้งแต่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดต้องจัดเตรียม รวบรวม ศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะการศึกษาแผนพัฒนาด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากการเกษตรในระดับต่างๆ และสภาพปัญหาความต้องการของพื้นที่ เพื่อนำมาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดและจัดทำปฏิทิน กำหนดกรอบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในเรื่องการจัดทำแผนทุกระดับ และจึงจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในเรื่องการจัดทำแผนทุกระดับ และจึงจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานที่ได้มีการแต่งตั้งหรือเป็นการประชุมหัวหน้าส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาปฏิทินและกรอบการดำเนินงานในการกำหนดกลไกหรือกำหนดรายละเอียดในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด พร้อมทั้งสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด นำข้อมูลที่ได้มีการวิเคราะห์แล้วใช้ประกอบกัน เพื่อใช้ประกอบในการประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็น รับฟังปัญหา ความต้องการ ความคาดหวังจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อนำมาประมวลประกอบการจัดทำร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งเมื่อได้ร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดแล้ว สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะต้องมีการจัดเวทีประชาพิจารณ์เกี่ยวกับร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดแล้วนำข้อคิดเห็นนั้นมาปรับปรุงแก้ไข เกษตรและสหกรณ์จังหวัดในฐานะเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด นำร่างแผนฯ เสนอคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดหรือ

ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อขอความเห็นชอบ เมื่อผ่านความเห็นชอบแล้วจึงจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดฉบับสมบูรณ์ แล้วมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติและการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่วไปได้รับทราบ โดยทุกขั้นตอนสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะต้องเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ และหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ภายในจังหวัดเป็นหน่วยงานสนับสนุน

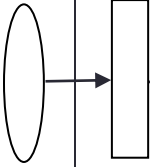

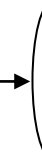
๓. คำนิยาม

แผนพัฒนาจังหวัด^๑ หมายความว่า รายการเกี่ยวกับโครงการแผนงานต่างๆ ของจังหวัดที่จำเป็นต้องจัดทำเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาของจังหวัดในอนาคต

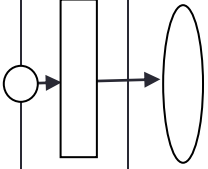
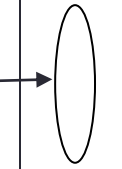
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด หมายความว่า แผนซึ่งแสดงถึงทิศทาง แนวทาง และเป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดในอนาคต ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี นโยบายรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งแผนพัฒนาภาค/กลุ่มจังหวัด/จังหวัด และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแสดงถึงเป้าหมายการพัฒนา ประเด็นการพัฒนา เป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และโครงการสำคัญในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

^๑ มาตรา ๓ วรรคหกแห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑

๔. Work Flow กระบวนการ

กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จุดควบคุม/ความเสี่ยง
๑. ทบทวนแผน รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	วันทำการ	กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร	
๒. จัดทำปฏิทินและกำหนดกรอบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกรอบการดำเนินงาน ในระดับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระดับจังหวัด และระดับภาค	วันทำการ	กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร	
๓. แต่งตั้งคณะทำงานและประชุม หรือประชุมหัวหน้าส่วนราชการสังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ หรือประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับ จังหวัด และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด	วันทำการ	๑. กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร ๒. คณะทำงาน	
๔. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ และจัดทำร่างแผนพัฒนา การเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	วันทำการ	หน่วยงานในและนอกสังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	
๕. ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด - รับฟังปัญหา ความต้องการ และความคาดหวังจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย - วิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	วันทำการ	กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร	
๖. สรุป ประมวลผล และสังเคราะห์ข้อมูลจากการจัดเวทีการมีส่วนร่วม และจัดทำร่าง แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	วันทำการ	กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร	
๗. จัดเวทีประชาพิจารณ์เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และปรับปรุงร่างแผนพัฒนาฯ ตามข้อเสนอ	วันทำการ	ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	
๘. นำเสนอร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดระยะ ๕ ปี ต่อ คณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด/ผู้ว่าราชการจังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบ	วันทำการ	๑. กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร ๒. คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรฯ	
๙. จัดทำรูปแบบแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดระยะ ๕ ปี ฉบับสมบูรณ์	วันทำการ	กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร/และ คณะทำงาน	

๔. Work Flow กระบวนการงาน (ต่อ)

กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จุดควบคุม/ความเสี่ยง
๑๐. มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติ และประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่วไปรับทราบ	 <pre> graph LR Start(()) --> Process[] Process --> End([]) </pre>วันทำการ	กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร/และคณะทำงาน	
๑๑. สรุปผลการดำเนินงาน ทบทวนและปรับปรุงแก้ไขแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดระยะ ๕ ปี ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้	 <pre> graph LR Start(()) --> Process[] Process --> End([]) </pre>วันทำการ	กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร/และคณะทำงาน	

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๕.๑ รวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๕.๑.๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะต้องทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อใช้ประกอบการปรับปรุงแผนให้มีความครบถ้วน ทันท่วงทีต่อสถานการณ์ และสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของพื้นที่ ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่

๑. ข้อมูลเชิงนโยบาย เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เป็นต้น

๒. ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่มีผลต่อการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เช่น

๑) ข้อมูลด้านกายภาพ เช่น ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ลักษณะภูมิอากาศ แหล่งน้ำธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๒) ข้อมูลด้านการปกครอง เช่น การแบ่งเขตการปกครอง ข้อมูลประชากร

๓) ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๔) ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค เช่น การคมนาคมขนส่ง ไฟฟ้า ข้อมูลด้านการกักกัน

๕) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ เช่น สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP)

๑๖ สาขา

๖) ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ เช่น คริวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตร จำนวนปราชญ์ชาวบ้าน

๗) ข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕.๑.๒ ตรวจสอบและศึกษาแผนการพัฒนาด้านการเกษตรของหน่วยงานต่างๆ ที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น แผนแม่บทพัฒนาแหล่งน้ำจังหวัด แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) แผนพัฒนาการเกษตร แผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ภาคการเกษตร หรือแผนของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในพื้นที่ เช่น แผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.) เป็นต้น

๕.๑.๓ ตรวจสอบและศึกษาข้อมูลเพื่อการพัฒนา ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง เช่น ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ระบบการบริหารจัดการข้อมูลแบบชี้เป้า (TPMAP) ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ดัชนีการพัฒนายั่งยืนระดับจังหวัด (SDGs) เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนาและแผนงาน โครงการ งบประมาณลงสู่พื้นที่ให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของพื้นที่มากยิ่งขึ้น

๕.๑.๔ ตรวจสอบและศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ ซึ่งปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีต่างๆ ในพื้นที่ มีการเชื่อมโยงแผนในแต่ละระดับต่างๆ มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยผ่านกลไกการจัดทำแผนพัฒนาในระดับตั้งแต่ หมู่บ้าน ชุมชน แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนพัฒนาอำเภอ เพื่อให้แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดมีความสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และเชื่อมโยงกันทุกระดับ

๕.๒ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ควรจัดทำปฏิทินและกรอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้สอดคล้องกับกรอบการดำเนินงานของระดับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ฉบับทบทวนและการจัดทำแผนภาค

๕.๓ แต่งตั้งคณะทำงานและประชุม หรือประชุมหัวหน้าส่วนราชการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลและความเห็นจากหน่วยงาน โดยการประชุมสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสามารถปรับใช้วิธีที่เหมาะสมกับสถานการณ์และข้อเสนอแนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ตามสถานการณ์ที่เป็นข้อจำกัดหรือภัยพิบัติต่างๆ) หรือวิธีการอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งความเห็นและข้อสรุป เพื่อพิจารณาการดำเนินงานในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ได้แก่

๕.๓.๑ กลไกในการจัดทำ/ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เช่น แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนเป็นคณะย่อย มอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบในด้านต่างๆ เป็นต้น

๕.๓.๒ การกำหนดองค์ประกอบที่จำเป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๕.๓.๓ เทคนิค/เครื่องมือในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยพิจารณาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของจังหวัด

๕.๓.๔ ปฏิทินการจัดทำ/ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดทำแผนในระดับต่างๆ

๕.๔ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ และจัดทำร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ทำการรวบรวมข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตามข้อ ๕.๑.๑ แผนด้านต่างๆ ในข้อ ๕.๑.๒ ข้อมูลเพื่อการพัฒนาในข้อ ๕.๑.๓ รวมทั้งความต้องการของพื้นที่จากข้อ ๕.๑.๔ ซึ่งได้มีการตรวจสอบและศึกษาข้อมูลในขั้นต้นไว้แล้ว และนำมาวิเคราะห์รายละเอียดข้อมูลในแต่ละประเด็นเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลประกอบการจัดทำเป็นร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลให้ที่ประชุมเชิงปฏิบัติการใช้ประกอบการพิจารณาในเรื่องต่างๆ

๕.๕ ประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด การประชุมต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม มีทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้แทนหน่วยงานใน/นอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันเกษตรกร สภาเกษตรกรจังหวัด ผู้แทนเกษตรกร ฯลฯ เพื่อให้การประชุมเชิงปฏิบัติการได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนตรงกับความต้องการของพื้นที่ เพื่อใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ทั้งนี้ การประชุมเชิงปฏิบัติการเนื่องจากต้องมีการมีส่วนร่วมประชุม ดังนั้น สำนักงาน

เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสามารถปรับใช้วิธีการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์หรือคำแนะนำจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ด้านการปกครอง หรือสาธารณสุข เป็นต้น

๕.๕.๑ รับฟังปัญหา ความต้องการ ศักยภาพ ความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด เปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ รับผลการตัดสินใจ ปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อเป็นพื้นฐานของการคิดร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

๕.๕.๒ จัดทำบทวิเคราะห์โดยเลือกใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ตามหลักวิชาการวางแผน ซึ่งอาจจะทำโดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Analysis : SWOT Analysis) จะเป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงโอกาส ศักยภาพ ปัญหาและอุปสรรค และผลกระทบต่อพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนา ประเด็นการพัฒนา เป้าหมาย แนวทางการพัฒนา และโครงการสำคัญ โดยจะแบ่งเป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของจังหวัด ดังนี้

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง, จุดอ่อน) เพื่อพิจารณาว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนั้นเป็น จุดแข็ง (Strengths : S) หรือ จุดอ่อน (Weaknesses : W) เช่น

- ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กรภาคการเกษตรของจังหวัด
- ปัจจัยด้านกลยุทธ์ด้านการเกษตร
- ปัจจัยด้านการบริหารจัดการด้านการเกษตร
- ปัจจัยด้านแบบแผนหรือพฤติกรรมในการบริหารจัดการด้านการเกษตรของจังหวัด
- ปัจจัยด้านบุคลากรภาคการเกษตรในจังหวัด
- ปัจจัยด้านทักษะความรู้ความสามารถภาคการเกษตร
- ปัจจัยด้านพฤติกรรมโดยทั่วไปของเกษตรกรในจังหวัด
- ปัจจัยด้านการผลิตด้านการเกษตร

โดยเครื่องมือที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่ใช้กันในปัจจุบัน ได้แก่ McKinsey ๗-S Framework ซึ่งประเด็นการวิเคราะห์จะประกอบด้วยปัจจัย ๗ ประการ ดังนี้

- ๑) กลยุทธ์ (Strategy)
- ๒) โครงสร้างขององค์กร (Structure)
- ๓) ระบบการปฏิบัติงาน (System)
- ๔) บุคลากร (Staff)
- ๕) ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
- ๖) รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
- ๗) ค่านิยมร่วม (Shared Values)

นอกจากนี้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในยังมีการวิเคราะห์โดยใช้ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งจากห่วงโซ่คุณค่าตามแนวทางของ Michael Porter ที่ได้จำแนกออกเป็น ๒ กิจกรรม คือ กิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities)

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส, ภัยคุกคาม) เป็นการตรวจสอบ ประเมิน และพิจารณาว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อภารกิจและสหกรณ์ของจังหวัดนั้นเป็นโอกาส (Opportunities: O) หรือ ภัยคุกคาม (Threats: T) เช่น

- ปัจจัยด้านกฎหมาย
- ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม
- ปัจจัยด้านเทคโนโลยี
- ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ
- ปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐ
- ปัจจัยด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

โดยเครื่องมือที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ PEST Analysis หรือในปัจจุบัน คือ PESTEL Analysis ซึ่งเป็นระดับต่อไปของ PEST Analysis ที่ได้เพิ่มปัจจัยภายนอกอีก ๒ ปัจจัยเข้ามา Environment (E) และ Legal หรือ Law (L) ดังนั้น PESTEL ทั้ง ๖ ด้านจะประกอบด้วย

๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political/Legal Factors)
๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors)
๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors)
๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors)
๕. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environmental Factors)
๖. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law Factors)

หลังจากที่มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ได้จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม จะนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์แบบเมตริกซ์ โดยใช้ตาราง TOWS Matrix เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้งหมดจะทำให้เกิดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงป้องกัน เชิงแก้ไข และเชิงรับ ทั้งนี้ การวิเคราะห์สามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๑) SO ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็น **จุดแข็งและโอกาส** มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก

๒) ST ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็น **จุดแข็งและภัยคุกคาม** มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงป้องกัน

๓) WO ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็น **จุดอ่อนและโอกาส** มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงแก้ไข

๔) WT ได้มาจากการนำข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็น **จุดอ่อนและภัยคุกคาม** มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อที่จะนำมากำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรับ

TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. ๒.	๑. ๒.
โอกาส (O)	SO ประเด็นการพัฒนาเชิงรุก ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส	WO ประเด็นการพัฒนาเชิงแก้ไข เอาชนะจุดอ่อนโดยอาศัยโอกาส
ภัยคุกคาม(T)	ST ประเด็นการพัฒนาเชิงป้องกัน ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม	WT ประเด็นการพัฒนาเชิงรับ ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม

๕.๖ สรุป ประมวลผล และสังเคราะห์ข้อมูลจากการจัดเวทีการมีส่วนร่วมฯ เพื่อนำมาปรับปรุงร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เมื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามข้อ ๕.๑ และได้จัดทำร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตามข้อ ๕.๔ รวมทั้งได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตามข้อ ๕.๕ แล้ว จึงปรับปรุงร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย

๑. เป้าหมายการพัฒนา (Development Goals) เป็นการบอกให้ทราบเกี่ยวกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดจะเป็นไปได้ หรือการเกษตรและสหกรณ์ภายในจังหวัดต้องการจะเป็นสำหรับในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อแสดงสถานการณ์ที่การเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดต้องการจะเป็นหรือบรรลุถึงในอนาคต โดยจะต้องสอดคล้องกับโอกาส ศักยภาพ ปัญหา อุปสรรค ที่เป็นลักษณะตามบริบทของพื้นที่ ซึ่งเป้าหมายที่ดีควรจะสามารถวัดผลได้ มีเอกลักษณ์พิเศษเฉพาะตัว มีความเป็นไปได้ คล่องตัว สอดคล้องกับแผนงานอื่นๆ

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย โดยตัวชี้วัดที่กำหนดจะต้องมีความชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด มีจำนวนเหมาะสม สามารถวัดได้ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ และค่าเป้าหมายควรกำหนดจากฐานข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีแหล่งที่มาชัดเจน ระบุได้

๓. ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการกำหนดประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์บริบทด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ทั้งศักยภาพ โอกาส ปัญหา และความต้องการของพื้นที่ และสอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาของแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยในแต่ละประเด็นการพัฒนา ประกอบด้วย

๓.๑ เป้าหมาย เป็นสิ่งที่ต้องการบรรลุในแต่ละประเด็นการพัฒนา ซึ่งเป้าหมายที่กำหนดจะต้องสามารถวัดผลได้ ชัดเจน มีความเป็นไปได้หรือโอกาสที่จะทำให้อาจสำเร็จได้ มีความคล่องตัวหรือปรับตัวเข้ากันได้กับแผนงานอื่น และมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนา และประเด็นการพัฒนาที่กำหนด

๓.๒ ตัวชี้วัด (Key Performance Indicator : KPI) และค่าเป้าหมาย (Target)

- ตัวชี้วัด เป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ โดยตัวชี้วัดที่ดีควรเป็นถ้อยคำที่ชัดเจน สอดคล้องกับองค์กร สามารถวัดและสื่อถึงเป้าหมายในการปฏิบัติงานสำคัญได้

- ค่าเป้าหมาย คือ ตัวเลขหรือค่าของตัวชี้วัดความสำเร็จที่ต้องการบรรลุ เป็นการกำหนดหรือระบุในแผนงาน ซึ่งต้องทำให้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด จึงจะถือว่าบรรลุเป้าหมาย

๓.๓. แนวทางการพัฒนา ต้องมีความสอดคล้องและขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓.๔. โครงการสำคัญ ควรเป็นงานที่จะดำเนินการที่มีกิจกรรม พื้นที่เป้าหมาย ผลลัพธ์ เป้าหมาย ระยะเวลา วงเงินงบประมาณ แหล่งงบประมาณ และผู้รับผิดชอบโครงการที่ชัดเจน ตอบสนองต่อการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กับแผน ๓ ระดับ เป็นสิ่งที่แสดงถึงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกับแผน ๓ ระดับ ตั้งแต่โครงการตามภารกิจของหน่วยงานจนถึงแผนระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดการสนับสนุนและผลักดันไปสู่แผนระดับต่างๆ ในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

๕. สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - พ.ศ. ๒๕๗๐)

๖. องค์ประกอบเล่มแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ บทนำ ประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

- ที่มา

- ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด ประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

- ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด (ข้อมูลด้านกายภาพ ข้อมูลด้านการปกครอง ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ฯลฯ)

- ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ (ครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร จำนวนอาสาสมัครเกษตรกร จำนวนปราชญ์ชาวบ้าน ฯลฯ)

ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

- การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ McKinsey ๗-S Framework)

- การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ PESTEL Analysis)

- การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน

และเชิงรับ

ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

- เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

- ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

- แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ระยะ ๕ ปี

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กับแผน ๓ ระดับ

- สรุปรูปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - พ.ศ. ๒๕๗๐)

ส่วนที่ ๕ แบบสรุปรูปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญ
ของจังหวัด

ส่วนที่ ๖ ภาคผนวก

**๕.๗ จัดเวทีประชาพิจารณ์เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และปรับปรุงร่าง
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตามข้อเสนอ** เป็นการรับฟังความคิดเห็นที่มีต่อร่างแผนพัฒนาการเกษตร
และสหกรณ์ของจังหวัดจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการจัดเวทีประชาพิจารณ์เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอ ข้อสังเกต
ข้อวิจารณ์เกี่ยวกับร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และปรับปรุงร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
ของจังหวัด ซึ่งการจัดเวทีประชาพิจารณ์จะต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมจากหลายภาคส่วน
ดังนั้น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปรับใช้วิธีการเพื่อรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอ ข้อสังเกต หรือข้อวิจารณ์ให้
เหมาะสมกับสถานการณ์หรือข้อแนะนำของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการ ดังนี้

๕.๗.๑ รวบรวมข้อคิดเห็น ข้อเสนอ ข้อสังเกต และข้อวิจารณ์ของกลุ่มเป้าหมาย นำมาวิเคราะห์และ
สรุปประเด็นที่มีลักษณะเดียวกัน

๕.๗.๒ ปรับปรุง แก้ไข ร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ตามข้อคิดเห็น ข้อเสนอ ข้อสังเกต
และข้อวิจารณ์ของกลุ่มเป้าหมาย

๕.๘ นำเสนอร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยนำร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
ของจังหวัดที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อ ๕.๗.๒ เสนอคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดหรือ
ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๕.๙ จัดทำรูปเล่มแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เมื่อแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของ
จังหวัดผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว
จึงจัดทำเป็นเล่มแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดฉบับสมบูรณ์

๕.๑๐ มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติ และประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่วไปรับทราบ โดยจัดส่ง
เล่มแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดฉบับสมบูรณ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็น
กรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด การจัดทำค่าของงบประมาณ และเป็นเครื่องมือ
ในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่แผนพัฒนา
การเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้บุคคลทั่วไปทราบ

**๕.๑๑ สรุปผลการดำเนินงาน ทบทวนและปรับปรุงแก้ไขแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดตาม
ระยะเวลาที่กำหนด** เป็นการสรุปผลการดำเนินงานที่ได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ปัญหา อุปสรรค
ที่เกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดครั้งต่อไป

๖. ระยะเวลาของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด จะครอบคลุมระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยมีการทบทวนและปรับปรุงใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละปีทุกปี เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และยุทธศาสตร์ทุกระดับ ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ แผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนทิศทางการนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ทั้งนี้ การทบทวนและปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดทุกปีงบประมาณ ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จะแจ้งนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และหลักเกณฑ์ วิธีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด รวมทั้งปฏิทินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ให้จังหวัดดำเนินการในทุกๆ ปี) และเพื่อให้สอดคล้องในการเสนอแผนงาน/โครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์บรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และผลักดันเข้าสู่แผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในแต่ละปี

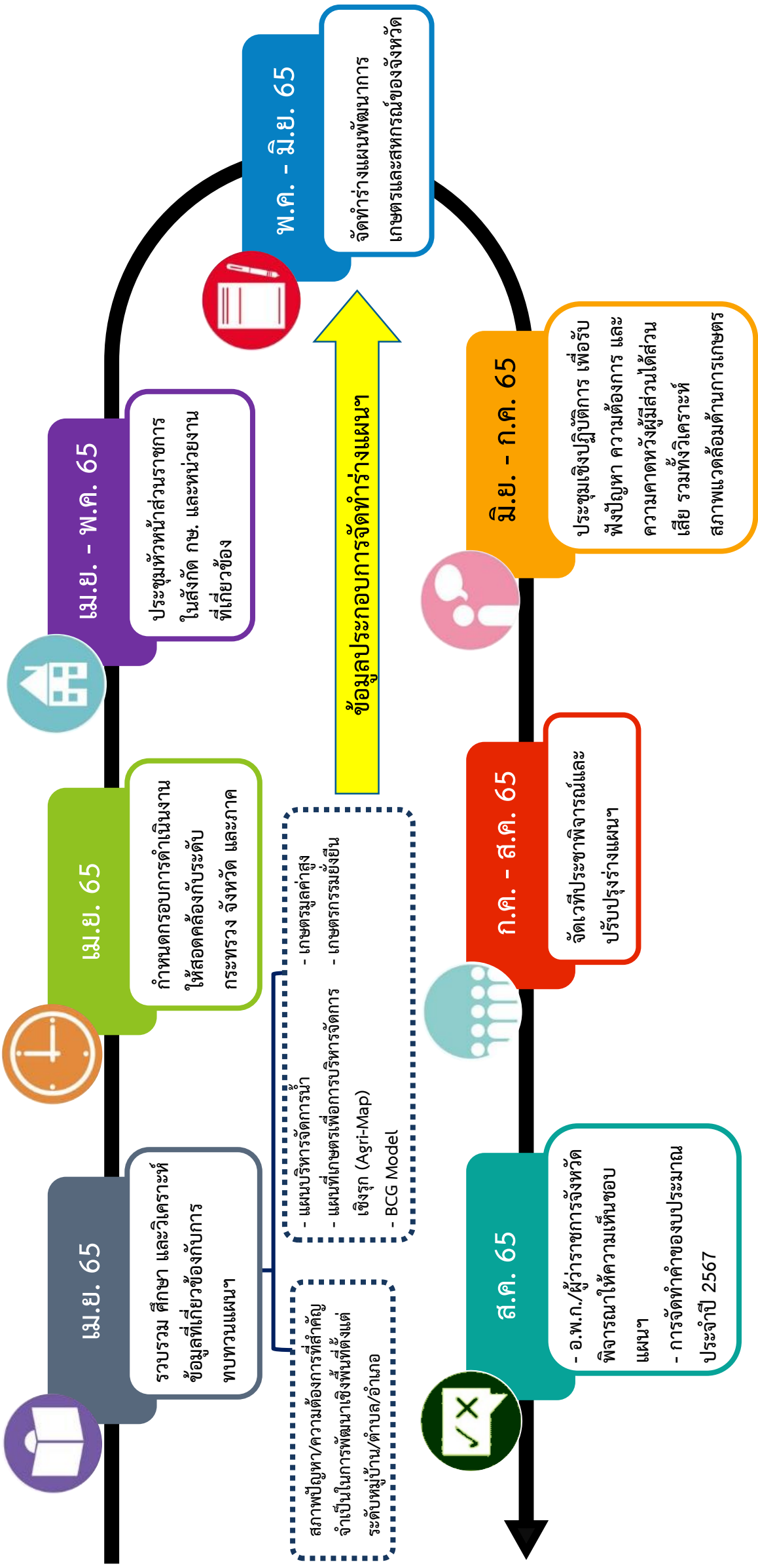
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

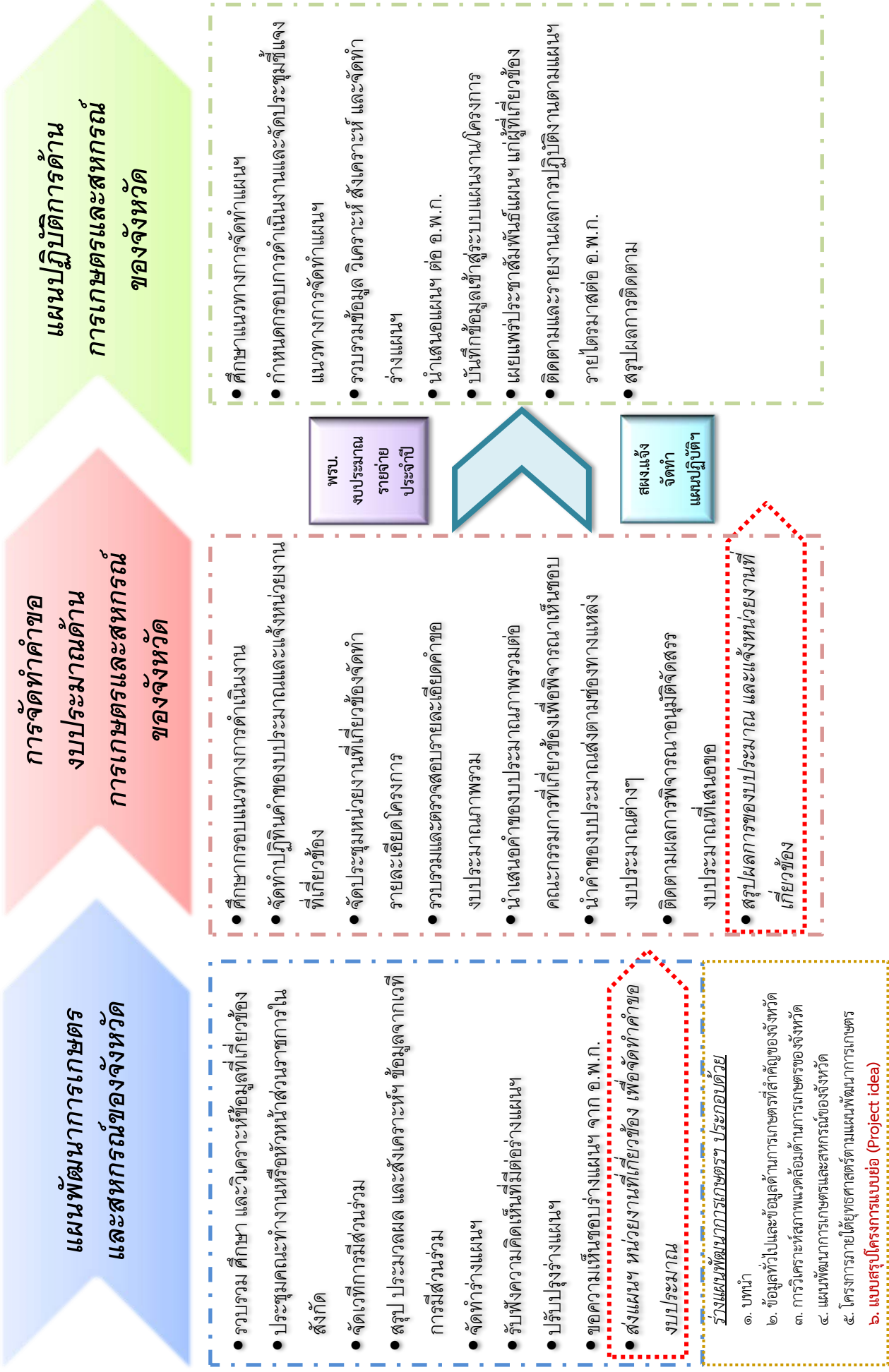
สรุปภาพรวมการนำเสนอ

- กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)
- การเชื่อมโยงแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกับแผนพัฒนาทั้งระบบ
- การเชื่อมโยงแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดกับแผนพัฒนาจังหวัด/แผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
- แผนผังแสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด คำขอตั้งงบประมาณของจังหวัด แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570)

แผนผังแสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด คำขอตั้งงบประมาณของจังหวัด แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ภาคผนวก ข

(ตัวอย่าง)

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด.....

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ตัวอย่าง

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด.....

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด.....

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สิงหาคม ๒๕๖๕

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้อง และบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ประกอบกับมาตรา ๗๒(๔) รัฐพึงจัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น และมาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำและสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด รวมทั้งมาตรา ๗๕ (วรรค ๓) รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่างๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมีค้ำประกันการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกันพิจารณาภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในแต่ละระดับ รวมทั้งนำนโยบายสำคัญ และสถานการณ์สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนภารกิจให้ได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด ตลอดจนพิจารณาความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิต ให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดย

มุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “**ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน**” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็น คนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลา ของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๐๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง (๐๒) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)** (๐๔) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๐๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๐๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ^๒ เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนา ประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ (๐๑) ความมั่นคง (๐๓) **การเกษตร (หลัก)** (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และ ดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๕) พลังทาง สังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการ ประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๐๓) การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่น และเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและ การแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม สมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาค เกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). **ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).**

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, เมษายน). **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).**

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยง ไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจาก สถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบ การตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิต สินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการ ส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและ ต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และ เชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาด กลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้อง กับการชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตร ชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบล

เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ

เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ย

ร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มี

รายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกร ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคูณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีความคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ^๓ ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีประเด็นขับเคลื่อนการปฏิรูปที่สำคัญ โดยสรุปใน ๖ มิติ ได้แก่ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง การฟื้นฟูและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างประสิทธิภาพและความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ และการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนการปฏิรูปประเทศมี ๑๓ ฉบับ มีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ฉบับ ได้แก่ (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน (๓) กฎหมาย (๕) เศรษฐกิจ

^๓ ประกาศ นร. เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง). (๒๕๖๔, ๒๕ กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๔๔ ง.

(หลัก) (๖) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๗) สาธารณสุข ในส่วนของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม และปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศตามหลักแนวคิดการบริหารงาน คุณภาพที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อ ประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

- ๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๒) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง
- ๓) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย
- ๔) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค
- ๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้กำลังคนในระบบมีทักษะสอดคล้องตามความต้องการของภาค อุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และได้รับการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น บุคลากรในภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการรายย่อยมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศได้ดียิ่งขึ้น

๒.๔ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๔ มุ่งหมายที่จะเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานแรงและเสริมสร้างความสามารถ ในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทัน่วงที การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ **พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจ สร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”** ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลัก ไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลาย หน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนด **หมุดหมายการพัฒนา จำนวน ๑๓ ประการ** ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทย สู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ของ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ โดยมีหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๑ หมุดหมาย ได้แก่

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้าง มูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ ความ มั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะ หุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยเปลี่ยนการ ท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น ปรับโครงสร้าง การท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น และการท่องเที่ยวไทย ต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค โดยทำให้ประเทศไทยเป็นประตูการค้าและการลงทุน เป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และเป็นศูนย์กลางคมนาคม และโลจิสติกส์ของภูมิภาค

^๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔, ตุลาคม). (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

หมวดหมู่ที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก โดยมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น และมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ของ SME SME มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถ Scale up และปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ SME สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง และการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม โดยครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และคนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างภูมิคุ้มกันและการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยคนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยการบริการภาครัฐมีคุณภาพเข้าถึงได้ และภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและคล่องตัว

๒.๕ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการเกษตรของประเทศในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมีั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

^๕ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๐, เมษายน). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า และส่งเสริมการเกษตรตลอดโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเกษตรให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ บริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเกษตร และพัฒนาผลงานวิจัยด้านการเกษตรนำไปสู่การผลิตนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรเป็น Smart Officer และ Smart Researcher เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตร

๒.๖ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐^๖ โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงาน ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นการพัฒนารายได้ ๔ + ๑ สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเพื่อเอื้อแม่ (Nurture) ภายใต้กลไกจตุภาคี ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์

เน้นการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตเพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมองว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” ดังนั้น ธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่เพียงทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ธรรมชาติคือแหล่งกำเนิดของชีวิตและทุกสรรพสิ่งบนโลก เป็นพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องรักษาสมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไป รวมถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำตามหลักการหมุนเวียนโดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์

๒. การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม

๓. การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อลดการใช้ ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น

^๖ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (๒๕๖๕, กุมภาพันธ์). แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐.

๔. การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนและคนรุ่นใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระเบิดจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งจากภายในอันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเพื่อแม่” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยกระดับมาตรฐาน สร้างคุณค่าใหม่ รวมถึงการนำหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการลดการใช้ทรัพยากร การดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่นำไปสู่การเดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อมๆ กัน เพื่อเพิ่มโอกาสของชุมชนและผู้ประกอบการที่อยู่ในภูมิภาคได้รับการพัฒนา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการหรือแก้ปัญหาสุขภาพ ปัญหามลพิษ ยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยของอาหาร ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพิงแหล่งพลังงานทางเลือกในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคให้เติบโตด้วยรูปแบบของระเบียบเศรษฐกิจ BCG
๒. การนำทุนทางทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมไปสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๓. การใช้ทรัพยากรด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน
๔. การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการมูลค่าสูงจากความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการยกระดับมาตรฐาน การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการจัดการวัตถุดิบเหลือทิ้งจากการผลิตให้เป็นศูนย์
๕. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการด้วยกลไกตุลาการ เช่น กลไกมหาวิทยาลัยสู่ตำบล อุทยานวิทยาศาสตร์ และคลัสเตอร์
๖. การพัฒนาตลาดและศักยภาพในการเข้าถึงตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงตลาด
๗. การยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของอาหารท้องถิ่น (Street food/ วิสาหกิจชุมชน) ด้วย Food machinery และมาตรฐานการประกอบการที่ดี
๘. การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทั้งระบบ เช่น การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ระบบประกันคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกระดับมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดี ให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิตพีซีในโรงงานอัจฉริยะ (Plan factory) การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก โดยมีแนวทางการดำเนินการในแต่ละสาขายุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. สาขาการเกษตรและอาหาร

๑) การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูงด้วยการใช้การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น การผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม เกษตรปลอดภัย และเพิ่มความหลากหลายชนิดสินค้า

๒) การขับเคลื่อนเกษตรสู่การเป็นทั้ง B, C และ G ด้วยการบูรณาการในพื้นที่ (Area based)

๓) การแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูง ด้วยการแปรรูปเป็นอาหารสุขภาพ อาหารทางการแพทย์ สารออกฤทธิ์ สารสำคัญเพื่อเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงโปรตีนจากแมลงหรือพืช

๔) การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้วยการนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูง ระบบอัตโนมัติมาใช้บริหารจัดการกระบวนการผลิต และการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค

๕) ปรับปรุงกระบวนการผลิตสู่ระบบการผลิตสีเขียวและการผลิตที่ยั่งยืน ลดการสูญเสียระหว่างการผลิตและขยะอาหาร และการยกระดับกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง

๖) การสร้างแบรนด์อาหารไทยในตลาดโลกด้วยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบไทย อัตลักษณ์วัฒนธรรมไทยและการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว

๗) การลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมอาหาร เช่น หน่วยวิเคราะห์ทดสอบด้านอาหารฟังก์ชัน โรงงานต้นแบบผลิตอาหารฟังก์ชันและสารประกอบ Functional ingredient มาตรฐาน GMP

๒. สาขาสุขภาพและการแพทย์

๑) การสร้างและยกระดับความสามารถในการพัฒนาและผลิตวัคซีน ยา และชีววัตถุในการป้องกันและควบคุมโรคจากไวรัสและการเข้าสู่ตลาดสากล

๒) การยกระดับคุณภาพการรักษาสู่ระบบการแพทย์แม่นยำ ด้วยการส่งเสริมให้มีการใช้บริการการแพทย์จีโนมิกส์ ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products, ATMPs)

๓) การเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ด้วยกลไกนวัตกรรมแบบวิศวกรรมย้อนกลับ

๔) การส่งเสริมการวิจัยทางคลินิก เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพ ได้แก่ ยา วัคซีน อาหารสุขภาพ อาหารการแพทย์ เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ และวัสดุทางการแพทย์

๕) การส่งเสริมการสร้างตลาดด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนนวัตกรรม Sandbox การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และปรับรูปแบบการจัดซื้อจากรายปีเป็น Multi-year procurement

๖) การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับอุตสาหกรรม และบริการการแพทย์และสุขภาพ

๓. สาขาพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ

๑) การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรมด้วยกลไกการกำหนดราคาระบบคาร์บอน การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด

๒) การส่งเสริมการนำพืช ผลผลิต และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

๓) การใช้นวัตกรรมชีวภาพเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ และการสร้างธุรกิจนวัตกรรมให้แก่ SMEs และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของโลก

๔. สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๑) การผลักดันให้เกิดการนำโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model เพื่อกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองท่องเที่ยวรอง ลดความเหลื่อมล้ำ และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อรักษาสีเขียวตามแนวทาง Happy Model

๓) การกระจายนักท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวรองด้วยการพัฒนาสินค้าและบริการในเมืองท่องเที่ยวรอง โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรม พัฒนาเรื่องราว และการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้วย Digital Technology

๔) การขยายตลาดการท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมพัฒนาระบบการจ่ายเงินแบบ One Payment System เพื่ออำนวยความสะดวกและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมค่าใช้จ่าย รวมถึงพัฒนาดิจิทัลคอนเทนต์ที่น่าสนใจจุดเด่นของประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม

๕) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพสูงผ่านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ กีฬา และอีเวนต์ (Event) ขนาดใหญ่

๕. เศรษฐกิจหมุนเวียน

๑) การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจเศรษฐกิจหมุนเวียน

๒) การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่

๓) การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ

๔) การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศ

๕) การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากการอบรมหรือหลักสูตร รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทันเพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นการปูทางสู่อนาคตด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ เพื่อการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคตด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด รวมถึงสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ ต้องพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในอนาคต รวมถึงการวิจัย พัฒนาชิ้นส่วนเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG

๒. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๓. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ

๔. การพัฒนาเทคโนโลยีชิ้นส่วน

๒.๗ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐^๗

ภาคเหนือ

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ” ตามแนวคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์ สานสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ สุขภาวะดี วิถีชีวิตยั่งยืน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาสู่การเป็นระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Creative LANNA ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และลำปาง

^๗ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔, กรกฎาคม). ร่างกรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐.

๒. พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
๓. พัฒนาการท่องเที่ยวและบริการบนฐานภูมิปัญญาและวัฒนธรรม
๔. เสริมศักยภาพของเมืองและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเอื้อต่อการอยู่อาศัย
๕. พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาผู้สูงอายุสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (Active Aging) และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน
๖. อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำที่มีความสมดุล ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน ปัญหาลิ่งแวดล้อมเมือง

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคเหนือ

๑. **พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนล่าง** ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๓๒.๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของทั้งประเทศ โดยพื้นที่เกษตรของภาคเหนือส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งเป็นพื้นที่ราบ ๒๑.๙ ล้านไร่ ทำการผลิตพืชสำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง และภาคเหนือตอนบน ๑๐.๖ ล้านไร่ เป็นพื้นที่สำคัญในการผลิตพืชผักและผลไม้

๒. **สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคเหนือสูงกว่าสัดส่วนของประเทศ ช่วยลดความเสี่ยงของภัยแล้ง** ในปี ๒๕๖๒ ภาคเหนือมีพื้นที่ชลประทานรวม ๑๐.๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๒๗.๘ ในปี ๒๕๕๙ โดยมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๓๑.๓ สูงกว่าระดับประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒

๓. **ผลิตภาพแรงงานภาคเกษตรต่ำ เมื่อเทียบกับผลิตภาพแรงงานในสาขาการผลิตอื่น** โดยผลิตภาพแรงงานภาคเกษตรภาคเหนือในปี ๒๕๖๒ เท่ากับ ๔๒,๑๑๒.๕๖ บาทต่อคน ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมเท่ากับ ๒๙๓,๘๕๒.๕๖ บาทต่อคน และภาคบริการเท่ากับ ๑๖๐,๖๗๖.๘๘ บาทต่อคน รวมทั้งมีมูลค่าเศรษฐกิจต่ำ โดยในปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณท์มวลรวมภาคการเกษตรภาคเหนือมีมูลค่า ๓๓๓,๑๙๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๕.๖ ของผลิตภัณท์มวลรวมภาคเหนือ

๔. **กระบวนการผลิตการเกษตรเริ่มปรับเปลี่ยนสู่การเกษตรสร้างมูลค่า** เกษตรกรมีการปรับกระบวนการผลิตสู่เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์มากขึ้น ตามพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใส่ใจในสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และมีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิต อาทิ การใช้โดรน การใช้แอปพลิเคชันทดแทนแรงงานเกษตรที่สูงวัย ซึ่งจะเป็นการพัฒนาสู่ระบบเกษตรอัจฉริยะที่มีการบริหารจัดการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” ตามแนวคิด การเป็นฐานการผลิตของประเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประตูเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่เพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ
๒. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนา
๓. พัฒนาผลิตภัณท์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน
๔. พัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค
๕. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน
๖. ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาคความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. มีบทบาทเป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศแต่เป็นพืชเชิงเดี่ยว พึ่งพาน้ำฝน ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลผลิตภาพต่ำ ในขณะที่เกษตรกรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งในด้านเป็นฐานรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่ และการจ้างงาน ในปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณฑ์การเกษตร มีมูลค่า ๓๐๘,๕๗๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๙.๓ ของผลิตภัณฑ์ภาค พืชหลักที่สำคัญของภาค ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดทั่วประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ แต่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิมและใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุดิบทางการเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ พันล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลังมากที่สุดของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และมันสำปะหลัง ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี สำหรับการปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทยร้อยละ ๘๐.๐ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (จังหวัดยโสธร สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ ๒๐.๐ อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ ส่วนใหญ่ส่งออกต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป

๒. มีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุดแต่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พื้นที่ถือครองทำการเกษตรต่อครัวเรือนมากกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๖๓.๘๖ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั่วประเทศ โดยพื้นที่การเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่พื้นที่ค่อนข้างราบ เหมาะสำหรับปลูกข้าวและพืชไร่ มีความเหมาะสมในการทำเกษตรแปลงใหญ่ขณะที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีพื้นที่เกษตรไม่มากเนื่องจากเป็นภูเขาสูงสลับที่ราบเชิงเขาและมีพื้นที่ฟาร์มขนาดเล็กมากประมาณ ๑๐ ไร่ต่อครัวเรือน จึงเหมาะกับเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรอินทรีย์ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุดของภาคซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาด้านความยากจน ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น นครพนม กาฬสินธุ์ และศรีสะเกษ โดยมีเนื้อที่ถือครอง ๑๒.๐ ๑๒.๓ ๑๓.๑ และ ๑๓.๒ ไร่ต่อครัวเรือน ตามลำดับ

๓. การเพิ่มพื้นที่ชลประทานมีข้อจำกัดด้านกายภาพไม่สามารถพัฒนาโครงการขนาดใหญ่เพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บให้เพียงพอต่อการเพาะปลูกตลอดปี พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยในปี ๒๕๖๒ พื้นที่ชลประทานประมาณ ๗.๙ ล้านไร่ และมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๑๒.๓ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒ โดยพื้นที่โครงการชลประทานของภาคส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ มีสัดส่วนร้อยละ ๓๓.๙ ๓๑.๓ และ ๑๙.๖ ของพื้นที่ชลประทานทั้งภาค ตามลำดับ แต่ยังมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรค่อนข้างต่ำเพียงร้อยละ ๑๒.๓ จึงเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้งและชะลอน้ำในช่วงฤดูฝนไม่ให้น้ำท่วมพืชผลเสียหาย

ภาคกลาง

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง” ที่เติบโตอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาและยกระดับภาคกลางไปสู่การเป็นฐานอุตสาหกรรมขั้นสูงที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถออกแบบและพัฒนาขึ้นเอง

๒. พัฒนาและยกระดับภาคกลางไปสู่การเป็นแหล่งเกษตรสมัยใหม่และศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรของประเทศ

๓. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้เข้าสู่ตลาดท่องเที่ยวคุณภาพ

๔. พัฒนาภาคกลางเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

๕. พัฒนาการผลิตกำลังคนให้มีทักษะรองรับอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

๖. พัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก ให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

๗. พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๑. ภาคกลางมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยภาคกลางเป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสมในการทำการเกษตร จึงมีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ และมีระบบชลประทานที่ดี มีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรหลากหลายประเภท ทั้งพืชผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ และประมง รวมทั้งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรที่เชื่อมโยงแหล่งผลิตสินค้าเกษตรทั้งในภาคกลาง และภาคอื่นๆ มีสถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ ตั้งอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี มีศูนย์วิจัยข้าวตั้งอยู่ที่หลายจังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี ลพบุรี ราชบุรี ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ยังมีคำสั่งค้าปลีกสินค้าเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ ตลาดไท จังหวัดปทุมธานี ตลาดศรีเมือง จังหวัดราชบุรี ตลาดปลาสุวพันธ์ จังหวัดอ่างทอง และตลาดมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร เป็นต้น มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรภาคกลาง ผนวกภาคกลางมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๖.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค และร้อยละ ๑๖.๕ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของประเทศ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรภาคกลางในช่วง ๓ ปี แรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ขยายตัวร้อยละ ๓.๙ สูงกว่าในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ที่หดตัวร้อยละ ๒.๓ ต่อปี สำหรับปัญหาสำคัญของการทำเกษตรภาคกลางที่ยังต้องดำเนินการแก้ไข คือ รูปแบบการผลิตเป็นเกษตรเชิงพาณิชย์ที่ใช้สารเคมีจำนวนมาก มีปัญหาดินที่เสื่อมโทรมและหลายพื้นที่มักประสบปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ปัญหาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม และที่อยู่อาศัยมากขึ้นตามแรงผลักดันทางเศรษฐกิจ ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมของภาคกลางลดลง นอกจากนี้แนวโน้มต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรของภาคกลางมีสูงขึ้นจากค่าจ้างแรงงานและราคาที่ดินที่เพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งค่าจ้างในการทำการเกษตรต่างๆ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นผู้พึ่งพายุ้งหม่นแล้ว จึงใช้การทำเกษตรในรูปแบบการจ้างดำเนินการมากขึ้น เช่น การจ้างเตรียมดิน และการจ้างเก็บเกี่ยว เป็นต้น

๒. ภาคกลางถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งทางด้านการเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และประมง แหล่งการทำเกษตรที่สำคัญของภาคกลาง คือ จังหวัดราชบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๑๔.๖ รองลงมาได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ ๑๑.๗ กาญจนบุรี ร้อยละ ๑๐.๙ ประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ ๙.๖ และนครปฐม ร้อยละ ๘.๙ สินค้าเกษตรด้านพืชที่สำคัญของภาคกลาง ได้แก่ ข้าว แหล่งปลูกที่สำคัญได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี ชัยนาท และพระนครศรีอยุธยา มันสำปะหลัง แหล่งปลูกที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี และลพบุรี อ้อยโรงงาน แหล่งปลูกที่สำคัญได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี ลพบุรี และสุพรรณบุรี สับปะรดโรงงาน แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แหล่งปลูกที่สำคัญได้แก่ จังหวัดลพบุรี และสระบุรี นอกจากนี้ยังมี ถั่วเขียว เป็นพืชส่งออกสำคัญที่ทำรายได้และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ โดยแหล่งผลิตถั่วเขียวที่สำคัญของประเทศอยู่ในพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งจังหวัดที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตมากที่สุดของภาคและของประเทศคือ จังหวัดนครปฐม รองลงมาคือ สมุทรสาคร ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ ไก่เนื้อ เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรี รองลงมา ได้แก่ ลพบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี และนครปฐม โคเนื้อ เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดกาญจนบุรี

รองลงมา ได้แก่ เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี และสุพรรณบุรี **สุกร** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดราชบุรี รองลงมา ได้แก่ นครปฐม สุพรรณบุรี ลพบุรี และสระบุรี **เปิดเนื้อ** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรี รองลงมา ได้แก่ นครปฐม ลพบุรี กาญจนบุรี และราชบุรี **เปิดไข่** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสุพรรณบุรี รองลงมา ได้แก่ อ่างทอง นครปฐม ชัยนาท ลพบุรี และพระนครศรีอยุธยา **ไก่เนื้อ** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดลพบุรี รองลงมา ได้แก่ กาญจนบุรี สระบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี และนครปฐม และ**ไก่ไข่** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดนครปฐม รองลงมา ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี สระบุรี และกาญจนบุรี สำหรับ**ด้านประมง** ภาคกลางมีศักยภาพในการทำประมงทั้งน้ำจืด และน้ำเค็ม โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสูงที่สุดของภาค คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รองลงมา ได้แก่ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และสมุทรปราการ

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคกลางสูงกว่าภาพรวมระดับประเทศ ปี ๒๕๖๒ ภาคกลาง มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวมประมาณ ๑๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ทั้งประเทศ และมีพื้นที่ชลประทานครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๑๐.๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕ ของพื้นที่ ชลประทานทั้งประเทศ ทำให้ภาคกลางมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรคิดเป็นร้อยละ ๕๖.๕ ซึ่งสูงกว่า ภาพรวมระดับประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒

๔. เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตร ปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ พบว่า ภาคกลางมีพื้นที่ได้รับการรับรองเกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๑๐๘,๗๔๘.๐๑ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๙๘,๓๑๖.๐๙ ไร่ และที่หมดอายุ ๑๐,๔๓๑.๙๒ ไร่ และเกษตรอินทรีย์ ๓๐,๖๕๑.๘๖ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๑,๖๖๐.๕๗ ไร่ และที่หมดอายุ ๒๘,๙๙๑.๒๙ ไร่ โดยจังหวัดในภาคกลางที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุดคือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รองลงมาได้แก่ ราชบุรี ปทุมธานี นครปฐม และกาญจนบุรี ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุดคือ จังหวัดลพบุรี รองลงมาได้แก่ กาญจนบุรี นครปฐม สระบุรี และสุพรรณบุรี ในอนาคตความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์จะมีมากขึ้นตามพฤติกรรมผู้บริโภค ดังนั้น การสนับสนุนและส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ยังมีความสำคัญที่ต้องดำเนินการและ ขยายผลต่อไป

ภาคตะวันออก

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจสีเขียวชั้นนำของอาเซียน ควบคู่กับคุณภาพการดำรงชีวิตของ ประชาชนที่ดี” ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของ ภาคตะวันออกอย่างยั่งยืน

๒. พัฒนาการเกษตรคุณภาพและผลตอบแทนสูง เชื่อมโยงสู่การผลิตอาหารปลอดภัย การผลิตพลังงาน ทดแทน และพืชสมุนไพรทางการแพทย์

๓. รักษาและยกระดับการท่องเที่ยวคุณภาพในแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวทางเลือก รวมทั้งการพัฒนาธุรกิจเกี่ยวเนื่องที่เน้นคุณค่า อัตลักษณ์ ความยั่งยืน และเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย

๔. พัฒนาเมืองและพื้นที่ชนบทให้มีความทันสมัยและน่าอยู่ พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของ ประชาชนในทุกช่วงวัย

๕. รักษาและยกระดับพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนประเทศกัมพูชา ให้มีมูลค่าสูง มีความมั่นคง และเป็น ประตูก่อสร้างการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน

๖. เสริมสร้างความปลอดภัยของทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการเพิ่ม ประสิทธิภาพการรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออก

๑. ภาคตะวันออกมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการเกษตร ทั้งการผลิตพืช ปศุสัตว์ และประมง โดยภาคตะวันออกเป็นแหล่งผลิตข้าว พืชผัก พืชหัว อาทิ มันสำปะหลัง และเป็นแหล่งผลิตผลไม้และผลไม้แปรรูปที่สำคัญของประเทศ รวมทั้งยังมีศักยภาพในด้านการทำประมง ทั้งประมงชายฝั่งและประมงน้ำลึก มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรภาคตะวันออก ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๒ ประมาณ ๑๘๔,๓๑๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๑๕๑,๑๕๐ ล้านบาท ปี ๒๕๕๙ การเกษตรของภาคตะวันออก มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ ๖.๑ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก และร้อยละ ๑๓.๔ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของประเทศ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรภาคตะวันออก ในช่วง ๓ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ขยายตัวร้อยละ ๓.๓ สูงกว่าในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ที่หดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๘ ต่อปี การเกษตรของภาคตะวันออกมีปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขหลายประการ เช่น คุณภาพดินเสื่อมจากการใช้สารเคมี สารเคมีตกค้างในผลผลิต และการขาดแคลนน้ำเนื่องจากการแย่งใช้น้ำระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ เป็นต้น

๒. แหล่งการทำเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออก คือ จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๓๙.๙ รองลงมาคือ จังหวัดระยอง ร้อยละ ๑๔.๔ ฉะเชิงเทรา ร้อยละ ๑๐.๗ และตราด ร้อยละ ๑๐.๔ ปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมของภาคตะวันออกได้แปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่ภาคตะวันออกก็ยังถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งด้านการเพาะปลูก การเลี้ยงปศุสัตว์ และการประมง **สินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออก ได้แก่ ข้าวและพืชไร่** ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวและมันสำปะหลัง จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุด คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และนครนายก ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมากที่สุด คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา และชลบุรี **ผลไม้** ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ **ทุเรียน** จังหวัดที่เป็นแหล่งปลูกทุเรียนที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด **มังคุด** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ตราด และระยอง **ลำไย** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี **เงาะ** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด **ลองกอง** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี **ด้านปศุสัตว์** ได้แก่ **ไก่เนื้อ** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง **ไก่ไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก และชลบุรี **เป็ดเนื้อ** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก และระยอง **เป็ดไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี และ**สุกร** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ปราจีนบุรี และระยอง สำหรับ**ด้านประมง** ภาคตะวันออกมีศักยภาพในการทำประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสูงที่สุด คือ จังหวัดตราด รองลงมาคือ จังหวัดชลบุรี ระยอง และจันทบุรี ตามลำดับ

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกต่ำกว่าประเทศ ปี ๒๕๖๒ ภาคตะวันออก มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวมประมาณ ๑๒.๙๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๖ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั้งประเทศ และมีพื้นที่ชลประทาน ประมาณ ๒.๗๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๗ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ และคิดเป็นสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๒๐.๘ ซึ่งต่ำกว่าของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒

๔. เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ พบว่า ภาคตะวันออกมีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๘๙๐,๕๘๖.๓๖ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๘๖๓,๒๓๓.๘๔ ไร่ และที่หมดอายุ ๒๗,๓๕๒.๕๒ ไร่ โดยจังหวัดของภาคตะวันออกที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุด คือ จังหวัดจันทบุรี รองลงมาคือ จังหวัดตราด สระแก้ว และระยอง และเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งสิ้น ๔,๖๑๖.๗๙ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๑,๖๑๑.๘๙ ไร่ และที่หมดอายุ ๓,๐๐๔.๙๐ ไร่ โดยจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุดคือ จังหวัดจันทบุรี รองลงมาคือ จังหวัดตราด และระยอง

ภาคใต้

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “แหล่งท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพ แหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค” ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการ และธุรกิจต่อเนื่องด้านการท่องเที่ยวสู่การท่องเที่ยวและบริการที่มีมาตรฐานและมีมูลค่าสูง
- พัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
- พัฒนาและส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรหลักของภาค
- อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
- พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนและด่านชายแดนให้เอื้อต่อการค้าการลงทุน
- พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เพื่อเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และสามารถเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และกลุ่มประเทศ BIMSTEC (จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช)

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้

๑. ภาคใต้เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของภาคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๗๙,๒๔๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ ๒๐.๙ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค มีอัตราขยายตัวร้อยละ ๗.๗ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีอัตราการขยายตัวของภาคเกษตรเพียงร้อยละ ๑.๕ และสูงกว่าระดับประเทศที่ขยายตัวร้อยละ ๐.๕ ในช่วง ๓ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ กิจกรรมการผลิตภาคเกษตรที่สำคัญของภาคใต้ คือ ยางพารา ประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ไม้ผล และปาล์มน้ำมัน โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๓๔.๓ ๒๐.๐ ๑๘.๑ และ ๑๑.๓ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ มีสัดส่วนร้อยละ ๔๖.๙ ๑๕.๗ ๑๐.๓ และ ๑๒.๕ จะเห็นได้ว่าการผลิตไม้ผลมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะทุเรียนที่มีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น ขณะที่ยางพารามีสัดส่วนลดลง เนื่องจากราคายางพาราในตลาดโลกที่ลดลงจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน และภาคเกษตรมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕.๑ สูงกว่าค่าเฉลี่ยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ที่ขยายตัวเพียงร้อยละ ๑.๙

๒. ยางพารามีพื้นที่ปลูกลดลงแต่ผลผลิตเฉลี่ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ปลูกยางพารา ๑๐.๙๐ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๘.๔ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีพื้นที่ปลูก ๑๑.๔๐ ล้านไร่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๒.๓๗ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดสงขลา ๑.๙๖ ล้านไร่ และจังหวัดนครศรีธรรมราช ๑.๗๗ ล้านไร่ ส่วนผลผลิตยางพาราและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๖๒ มีปริมาณผลผลิต ๒.๕๕ ล้านตัน หรือร้อยละ ๕๒.๗ ของผลผลิตทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีผลผลิต ๒.๔๙ ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน จาก ๒๕๖ กิโลกรัมต่อไร่ในปี ๒๕๕๙ เป็น ๒๖๒ กิโลกรัมต่อไร่ในปี ๒๕๖๒

๓. ปาล์มน้ำมันมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดในภาคใต้ ปี ๒๕๖๒ ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๕.๑๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๒ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีพื้นที่ปลูก ๔.๑๙ ล้านไร่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๑.๓๔ ล้านไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ๑.๑๕ ล้านไร่ และจังหวัดชุมพร ๑.๐๒ ล้านไร่ ตามลำดับ และปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันของภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๖๒ มีปริมาณผลผลิต ๑๔.๕๙ ล้านตัน หรือร้อยละ ๘๘.๙ ของผลผลิตทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจาก ๑๐.๒๑ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๙ ส่วนผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ จาก ๒,๗๑๗ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๓,๐๔๔ กิโลกรัมต่อไร่ ในปี ๒๕๖๒ ซึ่งสูงกว่าระดับประเทศที่ ๒,๘๙๗ กิโลกรัมต่อไร่

๔. ภาคใต้เป็นแหล่งทำการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สำคัญ โดยมีทำเทียบเรือประมงในจังหวัดสงขลา ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง และภูเก็ต โดยในปี ๒๕๖๒ มีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ ๑๐๐,๘๑๔ ตัน มูลค่า ๔,๑๙๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ และร้อยละ ๓๗.๘ ของมูลค่าสัตว์น้ำของประเทศ ทั้งนี้ ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำที่จับได้ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีปริมาณ ๑๑๒,๗๔๒ ตัน มูลค่า ๔,๓๖๙ ล้านบาท โดยปริมาณสัตว์น้ำจับได้มากในจังหวัดภูเก็ต สงขลา ชุมพร และระนอง ในขณะที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งของภาคใต้ ส่วนใหญ่เป็นการเพาะเลี้ยงกุ้ง ในปี ๒๕๖๓ มีพื้นที่เพาะเลี้ยง ๘๒,๖๓๔ ไร่ ปริมาณผลผลิต ๑๗๒,๑๙๓ ตัน โดยพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งที่สำคัญของภาคอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง และสงขลา

๕. พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ปี ๒๕๖๒ ภาคใต้มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๑๘.๓๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั้งประเทศ มีขนาดฟาร์ม ๑๘.๐๕ ไร่ต่อครัวเรือน ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๑๙.๗๖ ไร่ต่อครัวเรือน พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของภาคส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๓.๖๗ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒.๙๐ ล้านไร่ และจังหวัดภูเก็ตมีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรน้อยที่สุดของภาค ๐.๑๑ ล้านไร่

๖. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตรของภาคใต้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ชลประทาน ๒.๘๔ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๘.๒ ของพื้นที่ชลประทานประเทศ มีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตรร้อยละ ๑๕.๕ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒ โดยจังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรสูงสุดร้อยละ ๔๓.๘ รองลงมา คือ จังหวัดสงขลา ร้อยละ ๒๙.๘ และจังหวัดกระบี่ มีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรต่ำที่สุดของภาค ร้อยละ ๒.๙ จึงเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้ง และชะลอน้ำในช่วงฤดูฝนไม่ให้ท่วมพืชผลเสียหาย

ภาคใต้ชายแดน

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจชายแดนที่มั่นคง บนสังคมพหุวัฒนธรรม” โดยเน้นการพัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงเพื่อการส่งออก บนฐานทรัพยากรที่สมดุล ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมให้มีวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสงบสุข ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรหลักของภาค
๒. พัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนให้เป็นเมืองการค้าเมืองท่องเที่ยว และจุดเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียนตอนใต้และพัฒนาเมืองยะลาศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน
๓. ยกระดับคุณภาพชีวิต รายได้ การศึกษา สมรรถนะแรงงาน และสาธารณสุข เพื่อวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสันติสุข
๔. อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการผลิตของภาคและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้ชายแดน

๑. ภาคการเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาค แต่เป็นการผลิตแบบเดิมและมีการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อย ปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๔๐,๓๖๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค หดตัวร้อยละ ๓.๘ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยกิจกรรมการเกษตรที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมงทะเลและชายฝั่ง ปศุสัตว์ และไม้ผล อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรเฉลี่ยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ หดตัวร้อยละ ๒.๘ ซึ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ เนื่องจากการขยายตัวในการผลิตไม้ผลและปศุสัตว์

๒. ยางพารามีแนวโน้มผลผลิตลดลง ปี ๒๕๖๒ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกยางพารา ๒.๖๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ ลดลงอย่างต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๙ ที่มีพื้นที่ปลูก ๒.๖๔ ล้านไร่ ปริมาณผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลง โดยปี ๒๕๖๒ มีผลผลิต ๐.๕๓ ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๒๖ กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจากปี ๒๕๖๑ ที่มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๔๗ กิโลกรัมต่อไร่ จังหวัดยะลาที่มีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด ๑.๒๔ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส ๑.๐๐ ล้านไร่ เนื่องจากราคายางพาราคงต่ำ ประกอบกับผลของนโยบายลดพื้นที่ปลูกยางพารา เกษตรกรจึงเปลี่ยนแปลงพื้นที่จากการปลูกยางพาราเป็นการปลูกพืชชนิดอื่น เช่น ปาล์มน้ำมัน พืชทางเลือกอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น ทุเรียน เป็นต้น

๓. ปาล์มน้ำมันมีประสิทธิผลการผลิตในระดับต่ำ ในปี ๒๕๖๒ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๐.๑๐ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๑.๖ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ๐.๐๗ ล้านไร่ รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี ๐.๐๒ ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ในระดับต่ำที่ ๒,๑๗๒ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒,๘๘๗ กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากมีการขยายพื้นที่ปลูกในที่ราบลุ่มและพื้นที่นาร้าง ซึ่งมีปัญหาคุณภาพดิน การใช้สายพันธุ์คุณภาพต่ำ รวมทั้งเกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้ในวิธีการปลูกและการดูแลรักษาสวนปาล์มที่ถูกต้องเหมาะสม

๔. การประมงประสพปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงจากทรัพยากรทางทะเลเสื่อมโทรม ภาคใต้ชายแดนเป็นแหล่งประมงที่สำคัญของภาคใต้ ปี ๒๕๖๒ สามารถจับสัตว์น้ำได้ ๑๐๘,๑๐๕ ตัน หรือร้อยละ ๓๙.๑ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ เป็นมูลค่า ๔,๙๓๒ ล้านบาท โดยทำเทียบเรือประมงปัตตานีมีปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าสูงสุดของประเทศ อย่างไรก็ตามการทำประมงในพื้นที่ประสพปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรที่ลดลง และปัญหาการทำประมงนอกล่าม่านน้ำจากมาตรการทางกฎหมายของประเทศอินโดนีเซีย รวมทั้งผลจากการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย (Illegal Unreported and Unregulated fishing หรือ IUU Fishing) ส่วนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมและกุ้งกุลาดำ มีพื้นที่เพาะเลี้ยงรวม ๑,๘๓๐ ไร่ มีผลผลิต ๓,๗๐๗ ตัน โดยมีพื้นที่เพาะเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดปัตตานี

๕. ปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดนมีการเลี้ยงปศุสัตว์ (แพะ และโค) เพื่อบริโภคในครัวเรือนและใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา โดยภาครัฐได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ปี ๒๕๖๒ มีการเลี้ยงแพะจำนวน ๑๗๓,๐๔๙ ตัว เลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดยะลา ส่วนโคเนื้อ มีจำนวน ๓๗,๘๑๒ ตัว โดยเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส อย่างไรก็ตามปริมาณปศุสัตว์ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่ เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนสายพันธุ์ดีและการขาดความรู้ในการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงไก่เบตงในพื้นที่จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นไก่พื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียง แต่ยังมีข้อจำกัดในการขยายพันธุ์และควบคุมคุณภาพพันธุ์เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตให้เพียงพอกับความต้องการของตลาด

๖. พื้นที่ส่วนใหญ่ของภาคใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร ในปี ๒๕๖๒ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๓.๔๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔ ของพื้นที่ภาคใต้ชายแดน และคิดเป็นร้อยละ ๒.๓ ของประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๑.๔๑ ล้านไร่ จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรน้อยที่สุด ๐.๗๕ ล้านไร่ สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนมีเพียง ๑๕.๕ ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์ม ๑๙.๘ ไร่ต่อครัวเรือน โดยจังหวัดปัตตานีมีขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนต่ำที่สุด ๘.๑ ไร่ต่อครัวเรือน

๗. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๒ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ชลประทาน ๐.๘๔ ล้านไร่ คิดเป็นสัดส่วนต่อพื้นที่การเกษตรร้อยละ ๒๔.๕ สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒ โดยจังหวัดยะลาที่มีพื้นที่ชลประทานมากที่สุด ๐.๔๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๔ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ชลประทานน้อยที่สุดที่ ๐.๐๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๖

๒.๘ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๔ เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรรมคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” โดยมีเป้าหมายผลิตภัณฑ่มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประกอบด้วย ๕ ประเด็นการพัฒนา ๒๘ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ และการพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การเสริมสร้างทุนทางสังคม การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้ปฏิบัติตามมาตรฐานสากล การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

ประเด็นการพัฒนาด้านที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาบริการประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมาย และการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร

๒.๙ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๕

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาให้ทราบถึงแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินที่รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง สังคมไทยมีความสุข สามัคคี และเอื้ออาทร คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

^๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (๒๕๖๔, ตุลาคม). แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

^๕ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒. (๒๕๖๒, ๒๕ กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๑๘๖ ง.

โดยมีนโยบายประกอบด้วย นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง โดยมีนโยบายหลักและนโยบายเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑. นโยบายหลัก ๘ ด้าน ประกอบด้วย นโยบายหลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ นโยบายหลักที่ ๔ การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก นโยบายหลักที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายหลักที่ ๖ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค นโยบายหลักที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก นโยบายหลักที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน นโยบายหลักที่ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และนโยบายหลักที่ ๑๒ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม

๒. นโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน นโยบายเร่งด่วนที่ ๓ มาตรการเศรษฐกิจ นโยบายเร่งด่วนที่ ๔ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม นโยบายเร่งด่วนที่ ๕ ยกระดับศักยภาพแรงงาน นโยบายเร่งด่วนที่ ๖ การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต นโยบายเร่งด่วนที่ ๗ เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ นโยบายเร่งด่วนที่ ๘ การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ นโยบายเร่งด่วนที่ ๙ การแก้ไขปัญหาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ นโยบายเร่งด่วนที่ ๑๐ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน และนโยบายเร่งด่วนที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

๒.๗ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน) ได้มีแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนด้านการเกษตรให้มีความยั่งยืนด้วยยุทธศาสตร์และแนวทางนโยบายหลัก ดังนี้

๑.๑ ยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็น ประกอบด้วย

๑) ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย Lazada Shopee Alibaba สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจเกษตรทั้งผลผลิตและสินค้าเกษตรแปรรูป เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชนที่เชื่อมโยงกับตลาดชุมชนหรือตลาดเกษตรกร อีกทั้งส่งเสริมระบบเกษตรพันธสัญญา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โดยมีความร่วมมือด้านการตลาดที่สำคัญ ได้แก่

๑.๑) ความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ การสร้างกลไกความร่วมมือให้เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ให้เกิดการขับเคลื่อนภายใต้ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต ผ่านคณะทำงานร่วมของทั้ง ๒ กระทรวง โดยการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ได้แก่ (๑) การสร้างและใช้ข้อมูลจากฐานเดียวกัน (Single Big Data) จัดทำ Dashboard สินค้าเกษตร (๒) การสร้างแพลตฟอร์มกลาง “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” โดยคัดเลือกกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มนำร่องในการออกแบบจัดทำแพลตฟอร์มกลาง (๓) การสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัย และการตรวจสอบย้อนกลับ และ (๔) การพัฒนาคนและผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามต้องการของตลาด

๑.๒) ความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยพัฒนาเกษตรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม ในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดหวาน และมะเขือเทศ ร่วมกับบริษัทผู้รับซื้อในเครือข่ายสภาอุตสาหกรรม เป็นการดำเนินงานที่เน้นให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ ด้วยกระบวนการจัดการที่ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น สนับสนุนแผนการตลาดที่ชัดเจนของอุตสาหกรรม ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการรับซื้อ ทั้งนี้ พื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่เกษตรกรรมที่ผลิต

สินค้าตามเป้าหมายของอุตสาหกรรมที่ห่างจากแหล่งรับซื้อผลผลิตในรัศมีไม่เกิน ๑๐๐ กิโลเมตร เพื่อลดภาระต้นทุนการจัดการด้านโลจิสติกส์

๑.๓) การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสและการรับรู้ความต้องการของตลาด โดยการพัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำร้านค้าออนไลน์ให้กับสินค้าเกษตร ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ พัฒนาระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาต่อยอดระบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การใช้งานของเกษตรกร เช่น การ Live จำหน่ายสินค้าทาง Facebook รวมถึงการเชื่อมโยงระบบจัดเก็บและขนส่งสินค้า ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย/คลัสเตอร์ให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการพัฒนากลไกเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๒) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรมโดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า (Supply-Value Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด โดย

๒.๑) พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นต้นแบบเกษตรอัจฉริยะให้กับเกษตรกร รวมถึงเป็นกลไกส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรผ่านการรวมกลุ่ม

๒.๒) พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร การประดิษฐ์ นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละจังหวัด โดยเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) และเกษตรอัจฉริยะ

๒.๓) พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) และส่งเสริมสถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับการให้บริการทางการเกษตร และเป็นช่องทางการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ได้อย่างครบวงจร

๓) ยุทธศาสตร์ ๓'S คือ "Safety" ความปลอดภัยของอาหาร "Security" ความมั่นคง มั่งคั่ง ของภาคการเกษตรและอาหาร และ "Sustainability" ความยั่งยืนของภาคการเกษตร

๓.๑) Safety เน้นสินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความปลอดภัย เชื่อมั่นในระบบที่มีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาตรฐานสินค้าเกษตรของไทยเป็นไปตามมาตรฐานสากล และมั่นใจว่าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยผลิตด้วยความปลอดภัยทั้งระบบ เพื่อผู้บริโภคภายในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

๓.๒) Security เน้น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) Food Security ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้เพียงพอ และสามารถผลิตเลี้ยงคนทั่วโลกได้ โดยมีตัวอย่างสินค้าดาวเด่นของไทย อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ไข่ สินค้าประมง (๒) Health Security ไทยมีมาตรการควบคุม ป้องกัน การระบาดของโรคที่เข้มงวด (๓) Biosecurity ไทยมีระบบควบคุม/ป้องกันโรคระบาดในสัตว์และพืช รวมทั้งศัตรูพืช การนำแอปพลิเคชัน e-Smart Plus มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกรแบบ Realtime สำหรับโรค African Swine Fever (ASF) และ (๔) Farmer Security เน้นการเสริมสร้างเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมเกษตรพอเพียง และ Smart Farmer, Young Smart Farmer เพื่อให้ภาคเกษตรมีความมั่นคง

๓.๓) Sustainability ระบบการทำเกษตรของไทยเน้นความยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร การลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง มีการนำเทคโนโลยีฝนหลวงมาใช้ประโยชน์ มีการจัดสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของดิน การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เพื่อลด

ต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ รวมถึงการขับเคลื่อน โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy : BCG Economy) และ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

๔) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน

๔.๑) การบูรณาการเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและสนับสนุนข้อมูลที่ดีแก่เกษตรกรสำหรับการตัดสินใจที่ถูกต้อง และเหมาะสม รวมถึงตรวจสอบศักยภาพพื้นที่ โดยบูรณาการจัดทำระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญ ที่คำนึงถึงความเหมาะสมด้าน กายภาพ ด้านเศรษฐกิจสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูล และช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดี โดยมีการรวบรวมข้อมูลและ การดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งสินค้า การตลาด และทรัพยากร และครอบคลุม พื้นที่ทั้ง ๗๗ จังหวัด เพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรและทรัพยากรทางการเกษตร นำไปใช้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการรับรู้ความต้องการคุณภาพและปริมาณของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๔.๒) สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาการเกษตร การนำจุดแข็ง หรือศักยภาพของแต่ละภาคส่วนมารวมมือกัน เพื่อพัฒนาภาคเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เช่น ความร่วมมือด้านการตลาด ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย แพลตฟอร์มตลาด ออนไลน์ต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาดให้มีความหลากหลาย ใช้ในการซื้อขายได้จริง

๕) ยุทธศาสตร์เกษตรกรมั่งคั่งยั่งยืนตามแนวศาสตร์พระราชา โดยน้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริฯ เกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการหลวง ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและพึ่งพาตนเองได้

๑.๒ แนวทางนโยบายหลัก ๑๕ ด้าน ประกอบด้วย

๑) นโยบาย “ตลาดนำการผลิต” เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ New Normal) ตลาดออฟไลน์ โมเดิร์นเทรด (Modern Trade) รถโมบาย ตลาดสด ตลาดชุมชน คาราวานสินค้า เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรม จับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยร่วมมืออย่างเข้มข้นกับกระทรวงพาณิชย์ภายใต้โมเดล “เกษตร - พาณิชย์ทันสมัย”

๒) การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ทำให้มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายผลผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตร ชุมชน เชื่อมโยงกับตลาดชุมชน/ตลาดเกษตรกร ตลาดสีเขียว (Green Market) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ สามารถช่วยเหลือสมาชิกเกษตรกร เอื้อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ ทั้งสังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๓) การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการ ทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยี ในการดูแลรักษา รถจักรกลในการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยว สำหรับให้บริการแก่พี่น้องเกษตรกรแบบครบวงจร

๔) การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อสร้างความไว้วางใจและ ความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตอย่างยั่งยืน ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ และร่วมกันยกระดับ คุณภาพผลผลิต และแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

๕) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร โดยเชื่อมโยงการทำงานกับ ศพก. เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ และเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)

๖) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร เพื่อตอบสนองต่อโซ่อุปทานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการค้าสินค้าเกษตรออนไลน์ที่ขยายตัวต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีความสดใหม่และถึงมือผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว รวมถึงพัฒนาระบบเชื่อมโยงทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร

๗) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ในการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร ตลอดจนป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย

๘) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้ตรงตามศักยภาพของที่ดิน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสมในการทำเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri - Map

๙) การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อบ่มเพาะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางวิชาการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่

๑๐) การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัย ซึ่งเกิดจากภัยต่างๆ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ลมพายุ ลูกเห็บตก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอนาคตให้แก่เกษตรกร รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างทันท่วงที

๑๑) การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ด้วยการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และมีการพัฒนาอาหารของไทยให้เป็นรูปแบบอาหารที่ปลอดภัยและมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยใน ๕ร ได้แก่ โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล เรือนจำ และร้านอาหาร

๑๒) การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางด้านการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๑๓) การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทยบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

๑๔) การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดีและเพียงพอต่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการผลิตและการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

๑๕) การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๒. แนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบแนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตร

และสหกรณ์ให้กับผู้บริหารและบุคลากรของส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยสรุปเป็นแนวทางดำเนินงานหลักใน ๓ ด้าน ดังนี้

๒.๑ ภารกิจเร่งด่วนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย

- ๑) เร่งรัดงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวง
- ๒) ขยายพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรฐานราก
- ๓) ยกระดับศักยภาพแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่
- ๔) ผลักดันการสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๕) พัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ
- ๖) ผลักดันการพัฒนา Big Data อย่างเป็นรูปธรรม
- ๗) ยกระดับ ศพก. ศูนย์พัฒนา Smart Farmer ครบวงจร
- ๘) ปรับปรุงกลไกและคณะทำงานขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๙) มอบหมายรองปลัดกระทรวงดูแลการขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๑๐) ปรับปรุงระบบประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบให้ทันสมัยเข้าถึงเกษตรกร

๒.๒ ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร ประกอบด้วย

- ๑) การแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19
- ๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร
- ๓) การรับเรื่องราวร้องทุกข์และการเยี่ยมเยียนพี่น้องเกษตรกร
- ๔) การแก้ไขปัญหาหนี้สินให้เกษตรกร

๒.๓ วางรากฐานการทำงานของกระทรวงรองรับความปกติใหม่ (New Normal) ประกอบด้วย

- ๑) สร้างเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพที่ชัดเจนและพัฒนา Smart Officer ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
- ๒) สร้างความตระหนักในวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม และสร้างอัตลักษณ์ของกระทรวง รวมทั้งยกระดับสวัสดิการเพื่อคนกระทรวง
- ๓) กำหนดตัวชี้วัดร่วมเพื่อสร้างพลังขับเคลื่อนบูรณาการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- ๔) ปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และบทบาทของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงให้สอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวและแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศ
- ๕) สร้างเอกภาพในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวง
- ๖) สร้างหอบังคับการ (Control Tower) เพื่อตรวจสอบ ติดตาม การบริหารแผนงาน และงบประมาณของกระทรวง
- ๗) ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ระดับจังหวัดให้เป็นแผนหลักด้านการเกษตรของกระทรวงในจังหวัด เพื่อบูรณาการงบประมาณและสร้างแนวร่วมการพัฒนา
- ๘) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการกรมเป็นผู้นำการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการในพื้นที่
- ๙) ผลักดันการศึกษาวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรทุกด้าน

๒.๑๐ ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๒.๑๑ แผนปฏิบัติการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาการสหกรณ์ แผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ภาคการเกษตร แผนปฏิบัติการการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ฯลฯ

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ

ทิศใต้ ติดต่อกับ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ

๓) สภาพพื้นที่ (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดิน)

๔) ลักษณะดิน (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดิน)

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยา)

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ตารางที่..... ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕.... - ๒๕....

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)

ที่มา.....

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ตารางที่..... อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕.... - ๒๕....

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี

ที่มา.....

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คลอง บึง (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด/ทส.)

๑) แม่น้ำ

๒) คลอง

๓) บึง

ฯลฯ

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด/ทส.)

๑) ป่าสงวนแห่งชาติ

๒) อุทยานแห่งชาติ

ฯลฯ

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

ตารางที่..... การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัด

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอห่าง จากศาลากลาง จังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
๑..								
๒..								
....								
รวม								

ที่มา.....

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ตารางที่..... จำนวนประชากรของจังหวัด.....

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม ประชากร (คน)	จำนวน ครัวเรือน
๑..				
๒..				
....				
รวม				

ที่มา.....

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง (ที่มา :

๑.๔.๒ ไฟฟ้า (ที่มา :

๑.๔.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด (โปรดทำเครื่องหมาย)

- มีด่าน ศุลกากร ที่ตั้ง..... ประเภท.....(ด่านชายแดน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน คนเดินเท้า อื่นๆ)
- ตรวจพืช ที่ตั้ง..... มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งสถานกักกันพืช ไม่มี มี
- ตรวจประมง ที่ตั้ง..... มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งสถานกักกันสัตว์น้ำ ไม่มี มี
- ปศุสัตว์ ที่ตั้ง..... มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งด่านกักกันสัตว์ ไม่มี มี

๑.๔.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด)

๑.๕.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด..... (GPP) ๑๖ สาขา (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด)

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านสังคม การท่องเที่ยว แรงงาน วัฒนธรรม

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครุว์เรือนเกษตรกรรมและแรงงานภาคเกษตร

ตารางที่..... จำนวนครุว์เรือนเกษตรกรรมและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัด.....

อำเภอ	จำนวนครุว์เรือน	จำนวนครุว์เรือนเกษตรกรรม	ร้อยละจำนวนครุว์เรือนเกษตร/ครุว์เรือนทั้งหมด	จำนวนแรงงานภาคเกษตร (ราย)
รวม				

ที่มา.....

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่..... การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัด.....

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		เกษตรอื่นๆ			
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่ทั้งหมด
รวม											

ที่มา.....

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน (ที่มา :)

๒.๓.๒ แหล่งน้ำอื่นๆ

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต.....

ตารางที่..... ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต.....

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่ เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ผลผลิตเฉลี่ย/ เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)

ที่มา.....

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี.....

ตารางที่..... ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี.....

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		

ที่มา.....

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี.....

ตารางที่..... ด้านการประมงของจังหวัด ปี.....

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (กิโลกรัม)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)			

ที่มา.....

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่..... ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
ด้านพืช		
...		
ด้านสัตว์		
...		
ด้านประมง		
...		

ที่มา.....

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่..... ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนปริมาณผลผลิต
GAP		
...		
เกษตรอินทรีย์		
...		
อื่นๆ		
...		

ที่มา.....

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

ตารางที่..... สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัด

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ	การสนับสนุนของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์
๑....			
...			
๑๐...			

ที่มา.....

๒.๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางที่..... ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

หน่วย : ร้อยละ

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕..												ปี ๒๕..												
	ม ค	ก พ	มี ค	เม ย	พ ค	มิ ย	ก ค	ส ค	ก ย	ตค	พย	ธ ค	ม ค	ก พ	มี ค	เม ย	พ ค	มิ ย	ก ค	ส ค	ก ย	ตค	พย	ธ ค	
พืชไร่																									
๑.ข้าวนปี																									
ช่วงเวลาการเพาะปลูก																									
ช่วงเวลาการออก ผลผลิต (ร้อยละ)										๕๐	๕๐											๕๐	๕๐		
พืชผัก																									

ที่มา.....

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่..... ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร		
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร		
รวม		

ที่มา.....

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัด.....

ตารางที่..... จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัด..... ปี ๒๕....

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
รวม								

ที่มา.....

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด

ตารางที่..... จำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตรกร														หมายเหตุ
	เกษตร และ สหกรณ์	ฝน หลวง	บัญชี	ประมง	ปศุสัตว์	หมอ ดิน	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	ชล ประ ทาน	เศรษฐ กิจ การ เกษตร	ปฏิรูป ที่ดิน	ชาว นา ชั้น น้ำ	ยาง พาร า	อื่นๆ	
รวม															

ที่มา.....

๒.๗ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ข้อมูลปัจจุบัน ถ้ามี)

ตารางที่..... จำนวนปราชญ์ชาวบ้านแยกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวน(ราย)
๑..	
๒..	

ที่มา.....

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer, แหล่งแปรรูป, แหล่งกระจายสินค้า ฯลฯ

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ เช่น

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน อย่างไรในปัจจุบันทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

๑. กลยุทธ์ (Strategy)
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
๔. บุคลากร (Staff)
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่..... การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	๑. มีระบบชลประทานครอบคลุมพื้นที่จังหวัด ๒. สภาพพื้นที่จังหวัดเหมาะกับการทำการเกษตร	๑. ขาดการบำรุงรักษาแหล่งน้ำที่ดี ๒. พื้นที่ใช้ประโยชน์ไม่ตรงเป้าหมาย
โครงสร้างขององค์กร (Structure)	ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	๑. มีการทำการเกษตรหลากหลายรูปแบบ ๒. ใช้เทคโนโลยีทดแทนแรงงาน	๑. เกษตรกรยังมีการใช้สารเคมีเป็นจำนวนมากเพิ่มขึ้น ๒. พึ่งพาธรรมชาติ
บุคลากร (Staff)	๑. เกษตรกรมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมานาน ๒. มี Smart Farmer	๑. เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องวางแผนการผลิต การตลาด การบริหารจัดการผลผลิต ๒. ไม่มีกำลังใจในการทำการเกษตร
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในอาชีพของตนเอง	๑. เกษตรกรขาดการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ ๒. ขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	๑. มีผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ ๒. ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาในพื้นที่	เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารล่าช้า ขาดการประสานกันในพื้นที่
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	มีประเพณีลงแขก	๑. คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตร ล้าหลัง ไม่มีเกียรติ ๒. ไม่ยอมเปลี่ยนแนวคิด ยึดถือความคิดแบบเดิมๆ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะทางเศรษฐกิจ

๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม การบริโภคอุปโภค

๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ

๖. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

ตารางที่..... การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<u>ด้านการเมือง</u> - นโยบายระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ - การกำหนดมาตรการควบคุมในสินค้าเกษตรบางชนิด	- ความไม่มั่นคงทางการเมือง - การก่อการร้าย
<u>ด้านเศรษฐกิจ</u> - การปรับตัวราคาข้าวหอมมะลิสูงขึ้น - การปรับโครงสร้างหนี้	- ค่าแรงงานสูง - ต้นทุนการผลิตสูง
<u>ด้านสังคม</u> - ผู้บริโภคนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	- แรงงานเกษตรเป็นผู้สูงอายุ - คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตร
<u>ด้านเทคโนโลยี</u> - Agri-map - โดรน	- ระบบขนส่งมีไม่ครบวงจรครอบคลุมทั่วพื้นที่จังหวัด - เทคโนโลยีไม่ทันสมัย ล้าหลัง
<u>ด้านกฎหมาย</u> - กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค - กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม	- หน่วยงานที่กำกับดูแลด้านอาหารปลอดภัยไม่เพียงพอ - กฎหมายการจ้างงาน
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u> - ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน - สภาพภูมิอากาศเหมาะสม	- ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อย - การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ

ตารางที่..... TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p style="text-align: center;">S จุดแข็ง (ภายใน)</p> <p>๑. ระบบชลประทานครอบคลุมพื้นที่จังหวัด</p> <p>๒. ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p>	<p style="text-align: center;">W จุดอ่อน (ภายใน)</p> <p>๑. เกษตรกรยังมีการใช้สารเคมีเป็นจำนวนมาก</p> <p>๒. เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องการวางแผนการผลิต การตลาด การบริหารจัดการการผลิต</p>
<p style="text-align: center;">O โอกาส (ภายนอก)</p> <p>๑. นโยบายระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่</p> <p>๒. ผู้บริโภคนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น</p>	<p style="text-align: center;">SO</p> <p style="text-align: center;">ประเด็นการพัฒนาเชิงรุก</p> <p>S_{๑,๒}O_{๑,๒} - ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์แบบแปลงใหญ่</p>	<p style="text-align: center;">WO</p> <p style="text-align: center;">ประเด็นการพัฒนาเชิงแก้ไข</p> <p>W_๑O_๑ - พัฒนาเกษตรกร</p>
<p style="text-align: center;">T ภัยคุกคาม (ภายนอก)</p> <p>๑. ต้นทุนการผลิตสูง</p> <p>๒. ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อย</p>	<p style="text-align: center;">ST</p> <p style="text-align: center;">ประเด็นการพัฒนาเชิงป้องกัน</p> <p>S_๑T_๑ - สร้างระบบเตือนภัยด้านการเกษตร</p> <p>S_๒T_๑ - ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร</p>	<p style="text-align: center;">WT</p> <p style="text-align: center;">ประเด็นการพัฒนาเชิงรับ</p> <p>W_{๑,๒}T_๑ - พัฒนาส่งเสริมองค์ความรู้ให้เกษตรกรเพื่อปรับเปลี่ยนระบบการผลิต</p>

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๑. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

“.....”

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๒.๑.....

๒.๒.....

๒.๓.....

.....

๓. ประเด็นการพัฒนด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑

เป้าหมาย ๑.....

๒.....

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ๑.....

๒.....

แนวทางการพัฒนา ๑.....

๒.....

โครงการสำคัญ ๑.....

๒.....

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒

เป้าหมาย ๑.....

๒.....

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ๑.....

๒.....

แนวทางการพัฒนา ๑.....

๒.....

โครงการสำคัญ ๑.....

๒.....

ประเด็นการพัฒนาที่

เป้าหมาย

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

แนวทางการพัฒนา

โครงการสำคัญ

๔. แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด..... (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กับแผน ๓ ระดับ

<p>แผนระดับ ๑</p>	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ประเด็น การเกษตรสร้างมูลค่า ประเด็นย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูปเกษตรอัจฉริยะ 	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ (ถ้ามี)</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมาย ประเด็น ประเด็นย่อย 	<p>นโยบายและแผนระดับชาติ</p> <p>ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติรองรับนโยบายที่
<p>แผนระดับ ๒</p> <p>(ให้กรอกเฉพาะแผนที่สอดคล้อง แต่อย่างไรก็ตามต้องระบุความสอดคล้องกับแผนแม่บท และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)</p>	<p>แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ</p> <p>ประเด็น การเกษตร</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เกษตรปลอดภัย เป้าหมายแผนย่อย สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน 	<p>แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ</p> <p>ประเด็น (ถ้ามี)</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เป้าหมายแผนย่อย แนวทางการพัฒนา <p>*หมายเหตุ เลือกประเด็นหลักได้ ๑ ประเด็น</p>	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> หมวดที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป้าหมายการพัฒนา มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น แนวทางการพัฒนา การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร หมวดที่ เป้าหมายการพัฒนา แนวทางการพัฒนา
<p>แผนระดับ ๓</p> <p>(ให้กรอกเฉพาะแผนที่สอดคล้อง แต่อย่างไรก็ตามต้องระบุความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด และกระทรวง ๕ ปี และแผน BCG)</p>	<p>แผนพัฒนาจังหวัดชัยนาท</p> <p>“เมื่อเกษตรมาตรฐาน การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ สิ่งแวดล้อมสมดุล และสังคมเป็นสุข”</p> <p>พัฒนาการผลิต การแปรรูป การตลาดและระบบ Logistics สินค้าเกษตรมาตรฐานด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม</p>	<p>แผนพัฒนาภาคกลาง</p> <p>“ฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง”</p> <p>นำความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์มาพัฒนายกระดับกระบวนการผลิตอุตสาหกรรมและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าหลักของจังหวัดชัยนาท</p>	<p>แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG</p> <p>“เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลาย ทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม”</p> <p>การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน</p>
<p>สาระสำคัญ</p> <p>แผนพัฒนา</p> <p>การเกษตรและ</p> <p>สหกรณ์ของจังหวัด</p>	<p align="center">ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>		
<p>ประเด็นการพัฒนา</p> <p>ด้านการเกษตรและ</p> <p>สหกรณ์ของจังหวัด</p>	<p>๑.</p> <p>๒.</p> <p>๓.</p>	<p>๑.</p> <p>๒.</p> <p>๓.</p>	<p>๑.</p> <p>๒.</p> <p>๓.</p>
<p>โครงการสำคัญ</p>	<p>๑.</p> <p>๒.</p> <p>๓.</p>	<p>๑.</p> <p>๒.</p> <p>๓.</p>	<p>๑.</p> <p>๒.</p> <p>๓.</p>

๕. สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - พ.ศ. ๒๕๗๐)

จังหวัด.....

เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด:

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					รวม ๕ ปี
		พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑	ดชว. ๑.....						
	ดชว. ๒.....						
	ดชว. ๓.....						
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒	ดชว. ๔.....						
ประเด็นการพัฒนาที่ ...	ดชว.						

โครงการสำคัญ	แหล่งงบประมาณ	หน่วยดำเนินการ	งบประมาณดำเนินการ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	
บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ								
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑								
๑. โครงการสำคัญที่ ๑								
- กิจกรรมหลักที่ ๑.๑								
- กิจกรรมหลักที่ ๑.๒								
๒. โครงการสำคัญที่ ๒								
- กิจกรรมหลักที่ ๒.๑								
- กิจกรรมหลักที่ ๒.๒								

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณดำเนินงาน (ล้านบาท)						
โครงการสำคัญ	แหล่ง งปม.	หน่วย ดำเนินการ	พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒								
๑. โครงการสำคัญที่ ๑								
- กิจกรรมหลักที่ ๑.๑								
- กิจกรรมหลักที่ ๑.๒								
๒. โครงการสำคัญที่ ๒								
- กิจกรรมหลักที่ ๒.๑								
- กิจกรรมหลักที่ ๒.๒								
ประเด็นการพัฒนาที่								
๑. โครงการสำคัญที่ ๑								
- กิจกรรมหลักที่ ๑.๑								
- กิจกรรมหลักที่ ๑.๒								
๒. โครงการสำคัญที่ ๒								
- กิจกรรมหลักที่ ๒.๑								
- กิจกรรมหลักที่ ๒.๒								
รวมทั้งสิ้น								

หมายเหตุ : แหล่งงบประมาณ ได้แก่ ๑ หมายถึง งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
 ๒ หมายถึง งบประมาณของกระทรวง/กรม
 ๓ หมายถึง งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ๔ หมายถึง งบประมาณอื่นๆ (เอกชน กองทุน เงินกู้)

ส่วนที่ ๕

แบบ กษ.๑-๑
(Project idea รายการโครงการ)

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนา.....

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ระบุชื่อโครงการสำคัญตามสรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดในแบบ กษ.๑
๒. แนวทางการพัฒนา	ระบุว่าโครงการอยู่ภายใต้แนวทางการพัฒนาใด
๓. หลักการและเหตุผล	ระบุถึงที่มาที่ไป หลักการและเหตุผลของโครงการ
๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ	ระบุวัตถุประสงค์สำคัญของโครงการ ที่จะส่งผลต่อความสำเร็จตามประเด็นการพัฒนา
๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ระบุตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายจากการดำเนินโครงการ โดยต้องสามารถวัดความสำเร็จของการดำเนินโครงการได้
๖. พื้นที่เป้าหมาย	ระบุพื้นที่เป้าหมายของโครงการ
๗. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๗.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	
๗.๒ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	ระบุหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักของโครงการ ระบุหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ
๙. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ระบุระยะเวลาในการดำเนินโครงการ
๙. งบประมาณ	ระบุงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ระบุแหล่งที่มาของงบประมาณ
๑๐. ผลผลิต (Output)	ระบุผลผลิตของโครงการ
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ระบุผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการ ในลักษณะของผลลัพธ์ (Outcome) และเป็นผลลัพธ์ที่สามารถวัดผลได้ อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ภาคผนวก ค

OR Code เอกสารประกอบการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

(ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนา
ประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG
พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

(ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ภาคผนวก ง

คำอธิบายอักษรย่อของหน่วยงานในสังกัด
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำอธิบายอักษรย่อของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สป.กษ.	=	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ชป.	=	กรมชลประทาน
ตส.	=	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
กป.	=	กรมประมง
ปศ.	=	กรมปศุสัตว์
พต.	=	กรมพัฒนาที่ดิน
วก.	=	กรมวิชาการเกษตร
กสก.	=	กรมส่งเสริมการเกษตร
กสส.	=	กรมส่งเสริมสหกรณ์
ส.ป.ก.	=	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
สศก.	=	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
มกอช.	=	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
กข.	=	กรมการข้าว
म्म.	=	กรมหม่อนไหม
ผล.	=	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
อสป.	=	องค์การสะพานปลา
อสค.	=	องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
อ.ต.ก.	=	องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
กยท.	=	การยางแห่งประเทศไทย
สวก.	=	สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
สวพส.	=	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
พวก.	=	สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ภาคผนวก จ

กฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการ

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กฎกระทรวง

แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ จ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๕

(๒) กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘

(๓) กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๙

ข้อ ๒ ให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนายุทธศาสตร์ แปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนการปฏิบัติงาน จัดสรรทรัพยากรและบริหารราชการทั่วไปของกระทรวงที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดในสังกัดกระทรวง โดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดตรวจสอบ และติดตามการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงให้บรรลุเป้าหมาย และเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเพื่อเสนอแนะรัฐมนตรีสำหรับใช้ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของกระทรวง

(๒) พัฒนาศาสตร์การปกครองของกระทรวง

(๓) แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการ โครงการ และโครงการพิเศษ

(๔) ดำเนินการและประสานงานกับองค์การหรือหน่วยงานเกี่ยวกับกิจการด้านการเกษตรต่างประเทศ

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวง

(๖) กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและพัฒนาบุคลากรของกระทรวง

(๗) ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๘) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารงานและการบริการ รวมทั้งประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตร

(๙) ปฏิบัติการทำฝนและพัฒนาเทคโนโลยีการทำฝนเพื่อการเกษตร การอุปโภค การบริโภค และการเก็บกักน้ำ และปฏิบัติงานด้านการบินและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการเกษตร

(๑๐) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับหม่อนและไหม

(๑๑) ดำเนินการบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๓ ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

(๑) กองกลาง

(๒) กองการเจ้าหน้าที่

(๓) กองเกษตรสารสนเทศ

(๔) กองคลัง

- (๕) กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
- (๖) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (๗) สถาบันเกษตรราชการ
- (๘) สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
- (๙) สำนักกฎหมาย
- (๑๐) สำนักการเกษตรต่างประเทศ
- (๑๑) สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
- (๑๒) สำนักตรวจราชการ
- (๑๓) สำนักตรวจสอบภายใน
- (๑๔) สำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน
- (๑๕) สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
- (๑๖) สำนักฝนหลวงและการบินเกษตร
- (๑๗) สำนักพัฒนาระบบบริหาร

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

ข้อ ๔ กองกลาง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ปฏิบัติงานสารบรรณของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง
- (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของสำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) ดำเนินการอื่นใดที่มีได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการใดของสำนักงาน

ปลัดกระทรวง

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ

มอบหมาย

ข้อ ๕ กองการเจ้าหน้าที่ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำแผนงานและการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงาน

ปลัดกระทรวงและกระทรวง เว้นแต่การฝึกอบรม

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยและพัฒนาระบบคุณธรรมของสำนักงาน ปลัดกระทรวงและกระทรวง

(๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๖ กองเกษตรสารสนเทศ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์การปฏิบัติราชการ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง

(๒) เผยแพร่กิจกรรม ความรู้ และความก้าวหน้าทางการเกษตร รวมทั้งจัดระบบข้อมูล ข่าวสารของราชการเพื่อประชาชน

(๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๗ กองคลัง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การบริหารงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะของสำนักงานปลัดกระทรวง และที่ราชพัสดุที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๘ กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแนวนโยบาย มาตรการ และแผนงานเพื่อการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับระดับการพัฒนาในแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) ประสานงานและเชื่อมโยงเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนา เอกชน องค์กรเกษตรกร และเกษตรกร ในการดำเนินงานด้านนวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร และความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อให้เกิดระบบการพัฒนา เกษตรกรรมยั่งยืน

(๓) สนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือให้เกิดผลงานด้านเทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร ด้านนวัตกรรมทางการเกษตร องค์กรความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร พัฒนาเอกชน องค์กรเกษตรกร และเกษตรกร เพื่อการประยุกต์ใช้ประโยชน์ในแนวทางพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืน

(๔) เป็นผู้แทนกระทรวงในการประชุมและการนำเสนอแนวทางการเกษตรอย่างยั่งยืนตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๕ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกระทรวง

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง

(๓) พัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์และเครือข่าย รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำและฝึกอบรมการใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๐ สถาบันเกษตรราชการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนาระบบ รูปแบบ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาข้าราชการของกระทรวง

(๒) เป็นองค์กรในการบริการทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาข้าราชการระดับสูงและทรัพยากรบุคคลของกระทรวง

(๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๑ สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) วางแผนงานและโครงการพัฒนาหม่อนและไหม ให้เป็นไปตามนโยบาย

(๒) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาการผลิตเกี่ยวกับหม่อนและไหมให้ได้มาตรฐานและส่งเสริมอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

(๓) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาการตลาดและเศรษฐกิจของหม่อนและไหม

(๔) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนและไหม

(๕) ให้คำปรึกษาแนะนำและถ่ายทอดเทคโนโลยีและวิทยาการด้านหม่อนและไหม แก่เกษตรกร ภาคเอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการคุ้มครองไหมไทย

(๗) เป็นศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศด้านหม่อนและไหม

(๘) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ และออกใบรับรองมาตรฐานผ้าไหมไทยและผลิตภัณฑ์จากหม่อนและไหม

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๒ สำนักกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบ ศึกษา วิเคราะห์ ปรับปรุง และแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้คำปรึกษาแนะนำเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง หน่วยงานในสังกัดกระทรวง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนากฎหมายของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

(๓) เป็นศูนย์กลางข้อมูลกลางด้านกฎหมายของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

(๔) ดำเนินการด้านนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบแพ่งและอาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

(๕) ดำเนินการและเป็นหน่วยงานกลางในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ ติดตาม และให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการทางปกครองและความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงและกระทรวง

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๓ สำนักการเกษตรต่างประเทศ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนงานและแผนงบประมาณ รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับความร่วมมือด้านการเกษตรต่างประเทศ

(๒) ทำหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการประสานงานกับองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ

(๓) เป็นหน่วยงานหลักในการติดต่อประสานงานกับองค์การระหว่างประเทศด้านการเกษตร ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๔) เป็นศูนย์ข้อมูลความร่วมมือด้านการเกษตรต่างประเทศและประชาสัมพันธ์ผลงานด้านการเกษตรต่างประเทศ

(๕) เป็นหน่วยอำนวยความสะดวกในการบริหารงานของสำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง

(๖) อำนวยการและบริหารงานพิธีการทางการทูตของกระทรวง

(๗) เข้าร่วมประชุมในฐานะผู้แทนกระทรวงในเวทีนานาชาติ

(๘) เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำร่าง และเจรจาเพื่อจัดทำความตกลงความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศต่าง ๆ และประสานการดำเนินการตามความตกลง รวมทั้งให้คำปรึกษาในการพิจารณาจัดทำความตกลงกับต่างประเทศ

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๔ สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนงานตามนโยบายด้านการเกษตรต่างประเทศ ของกระทรวง

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และติดตามนโยบาย มาตรการ และภาวะความเคลื่อนไหวทางการเกษตรในต่างประเทศ

(๓) เป็นผู้แทนกระทรวงในการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางด้านมาตรการที่มีใช้ภายในของสินค้าเกษตร และร่วมมือและให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรระหว่างประเทศ

(๔) เป็นผู้แทนประเทศไทยเพื่อเข้าร่วมประชุมเจรจาในองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศ และระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเกษตรตามที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวง

(๕) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศและระหว่างประเทศ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรของไทย

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๕ สำนักตรวจราชการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำแผนการตรวจราชการประจำปีของกระทรวง
- (๒) สนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจราชการกระทรวงในการตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง เพื่อให้เป็นไปตามแผนงาน โครงการ และให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนที่กำหนด
- (๓) ประสานงานและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวง
- (๔) ติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของส่วนราชการตามแผนการตรวจราชการ
- (๕) ประสานงานการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงจากการตรวจราชการ
- (๖) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตรวจราชการ
- (๗) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๖ สำนักตรวจสอบภายใน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) สอบทานและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการที่มีความสำคัญต่อผลสำเร็จของนโยบาย ยุทธศาสตร์ ระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ และเสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแล
- (๒) สอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลการเงินและการบัญชี ผลการดำเนินงาน กระบวนการทำงาน ระบบการดูแลรักษาและความปลอดภัยของทรัพย์สิน และการปฏิบัติตามมาตรฐาน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของทางราชการ
- (๓) ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะ และให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจ เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามข้อเสนอแนะ
- (๔) ให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความเห็นเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับระบบควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในต่อปลัดกระทรวง ผู้ตรวจสอบภายในกรม หน่วยรับตรวจ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(๕) ประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบในภาพรวมของกระทรวง และจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี

(๖) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

(๗) สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง ประสานงาน รวบรวมข้อมูล และสรุปผลการสอบทานระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการดำเนินการด้านการเงินในภาพรวมของกระทรวง รวมทั้งจัดทำรายงานสรุปการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง

(๘) ปฏิบัติงานตรวจสอบอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงหรือคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๗ สำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะในการกำหนดนโยบาย มาตรการ และแผนงานการให้ความช่วยเหลือสถาบันเกษตรกร เกษตรกร หรือผู้ยากจน ต่อคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร หรือคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน

(๔) เป็นศูนย์กลางของกระทรวงในการรับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกร ประสานการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนของประชาชน และการแก้ไขปัญหาการชุมนุมร้องเรียนของเกษตรกรและผู้ยากจน

(๕) ดำเนินการเร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการให้ความช่วยเหลือ และการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนของประชาชนและการชุมนุมร้องเรียนของเกษตรกร รวมทั้งเป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศในการรวบรวมจัดทำฐานข้อมูล รายงาน สถิติผลการดำเนินการให้ความช่วยเหลือสถาบันเกษตรกร เกษตรกร และผู้ยากจน

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการคณะกรรมการสงเคราะห์เกษตรกร คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๗) ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๘ สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแผนนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติราชการ ของสำนักงานปลัดกระทรวง รวมทั้งบูรณาการแผนงานโครงการตามนโยบาย

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนปฏิบัติงานตามโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ รวมทั้งประสานติดตามการปฏิบัติงานของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงในโครงการดังกล่าว

(๓) วิเคราะห์และจัดทำงบประมาณ และเสนอแนวทางการจัดสรรงบประมาณประจำปี รวมทั้งติดตามเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวง

(๔) วิเคราะห์แผนงานและงบประมาณ จัดทำแนวทางการปฏิบัติงาน จัดสรรงบประมาณ และติดตามการดำเนินงานของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด รวมทั้งประสานการจัดทำ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดและการจัดทำงบประมาณด้านการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับงานป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยธรรมชาติ และการช่วยเหลือเกษตรกร ที่ประสบภัยธรรมชาติ

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๑๙ สำนักฝนหลวงและการบินเกษตร มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานการทำฝนเพื่อให้บริการแก่เกษตรกรและผู้ใช้น้ำทั่วไปและเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำ ในพื้นที่การเกษตรและเขื่อนเก็บกักน้ำ

(๒) ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการทำฝน

(๓) ปฏิบัติงานด้านการบินและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการเกษตร

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

ข้อ ๒๐ สำนักพัฒนาระบบบริหาร มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา เสนอแนะ ให้คำปรึกษา และประสานงานเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างส่วนราชการ และระบบงาน และการปรับปรุงบทบาทและภารกิจของกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวง

(๒) จัดทำแผนพัฒนาระบบราชการของกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวง รวมทั้งติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานประจำปี

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้ส่วนราชการในกระทรวงและสำนักงานปลัดกระทรวง ให้มีการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(๔) ผลักดันการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐและนวัตกรรมอื่น

(๕) ปรับปรุงรูปแบบ กลไก วิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการทำงาน และส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

(๖) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรม และค่านิยมระดับองค์กร

(๗) ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบระดับองค์กร

(๘) วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาาระบบราชการ

(๙) ศึกษา เสนอแนะ ประสาน และจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ รวมทั้งถ่ายทอดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของกระทรวง กลุ่มภารกิจ และสำนักงานปลัดกระทรวง

(๑๐) บริหารจัดการระบบการวัดผลการดำเนินงานของกระทรวง กลุ่มภารกิจ และสำนักงานปลัดกระทรวง

(๑๑) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของกระทรวง กลุ่มภารกิจ และสำนักงานปลัดกระทรวง

(๑๒) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ

(๑๓) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๑ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรรายสินค้า แผนบูรณาการการพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด และการจัดทำงบประมาณด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

(๒) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด กำกับการบูรณาการ และติดตามการใช้งบประมาณของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงในจังหวัด

(๓) กำกับ ดูแล ควบคุม ประสาน ดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด

(๔) ดำเนินงานโครงการพิเศษ โครงการในพระราชดำริ งานช่วยเหลือเกษตรกร งานภัยพิบัติ การเตือนการระบาดของศัตรูพืช และเตือนภัยสินค้าเกษตรในจังหวัด

(๕) กำกับดูแล ควบคุม และพัฒนาข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดกระทรวงในจังหวัด

(๖) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การพัฒนากิจการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้เป็นศูนย์ข้อมูลและศูนย์แม่ข่ายข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

(๗) กำกับดูแลหน่วยงานในสังกัดกระทรวงดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๘) ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ธีระ วงศ์สมุทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยปรับปรุงกองนิติการเป็นสำนักกฎหมาย กองการเกษตรต่างประเทศเป็นสำนักการเกษตรต่างประเทศ กองตรวจและประสานราชการเป็นสำนักตรวจราชการ กลุ่มตรวจสอบภายในเป็นสำนักตรวจสอบภายใน กลุ่มพัฒนาระบบบริหารเป็นสำนักพัฒนาระบบบริหาร ปรับปรุงและแยกภารกิจของสำนักแผนงานและโครงการพิเศษเป็นสำนักบริหารกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและรับเรื่องร้องเรียนและสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ รวมทั้งปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับสภาพของงานที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะทำให้การปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก (๑๐) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก (๘) ของ ก. ราชการบริหารส่วนกลาง ของข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อ ๑๑ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ธีระ วงศ์สมุทร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มีการยกฐานะสถาบันหม่อมใหม่ แห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขึ้นเป็นกรมหม่อมใหม่ ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลเรื่องหม่อมใหม่ทั้งระบบ สมควรปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ โดยตัดอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับหม่อมใหม่ของสถาบันหม่อมใหม่แห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ออกจากสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ ๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก (๙) ของข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก (๑๖) ของ ก. ราชการบริหารส่วนกลาง ของข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อ ๑๙ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ยุคล ลี้มแหลมทอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มีการยกฐานะสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขึ้นเป็นกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลการปฏิบัติการฝนหลวงและการบินเกษตรทั้งระบบ สมควรปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ และอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยตัดอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปฏิบัติการฝนหลวงและการบินเกษตร ของสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ออกจากสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ ๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๓/๑ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

“ข้อ ๓/๑ ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้มีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต เพื่อทำหน้าที่หลักในการบูรณาการและขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในกระทรวง รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวง โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะแก่ปลัดกระทรวงเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการในสังกัด รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง เสนอต่อปลัดกระทรวง

(๒) ประสานงาน เร่งรัด และกำกับให้ส่วนราชการในสังกัดดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการ

(๓) รับข้อร้องเรียนเรื่องการทุจริต การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการ และส่งต่อไปยังส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

(๕) ประสานงาน เร่งรัด และติดตามเกี่ยวกับการดำเนินการตาม (๓) และ (๔) และร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๖) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการในสังกัดและการคุ้มครองจริยธรรม เสนอต่อปลัดกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๗) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก (๗) ของข้อ ๒๐ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ยุคล ลิ้มแหลมทอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อทำหน้าที่ในการบูรณาการและขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรม อันจะทำให้การปฏิบัติราชการมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งตัดอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและการส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรมของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตออกจากสำนักพัฒนาระบบบริหารเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ภาคผนวก ฉ

คำสั่ง คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
ที่ ๓ /๒๕๖๒
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด

ตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด เพื่อดำเนินการและปฏิบัติงานพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่ ไว้แล้ว นั้น

เพื่อให้การดำเนินการและปฏิบัติงานพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ดังกล่าวข้างต้น และแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดขึ้นใหม่ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานอนุกรรมการ
๒. ผู้แทนหน่วยทหารกองทัพบกในพื้นที่ หรือผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ในจังหวัด	อนุกรรมการ
๓. ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด	อนุกรรมการ
๔. ปลัดจังหวัด	อนุกรรมการ
๕. หัวหน้าสำนักงานจังหวัด	อนุกรรมการ
๖. ท้องถิ่นจังหวัด	อนุกรรมการ
๗. พาณิชยจังหวัด	อนุกรรมการ
๘. อุตสาหกรรมจังหวัด	อนุกรรมการ
๙. ทรพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๐. ประธานสภาเกษตรกรจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๑. ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๒. ประธานหอการค้าจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนสถาบันการศึกษาด้านการเกษตรในพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๕. ประมงจังหวัด	อนุกรรมการ
๑๖. ปศุสัตว์จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๗. ผู้แทนหน่วยงานกรมการข้าวที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๘. ผู้แทนหน่วยงานกรมวิชาการเกษตรที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้แทนหน่วยงานกรมหม่อนไหมที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ

๒๐. ผู้อำนวยการ....

๒๐. ผู้อำนวยการโครงการชลประทานจังหวัด	อนุกรรมการ
๒๑. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๒๒. ปฏิรูปที่ดินจังหวัด	อนุกรรมการ
๒๓. เกษตรจังหวัด	อนุกรรมการ
๒๔. สหกรณ์จังหวัด	อนุกรรมการ
๒๕. หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์	อนุกรรมการ
๒๖. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๒๗. หัวหน้าส่วนราชการ และ/หรือ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดนั้น ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร จำนวนไม่เกิน ๓ หน่วยงาน	อนุกรรมการ
๒๘. ผู้อำนวยการการยางแห่งประเทศไทยจังหวัด	อนุกรรมการ
๒๙. ผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร/ผู้แทนที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	อนุกรรมการ
๓๐. ผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่เกิน ๒ ท่าน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง	อนุกรรมการ
๓๑. ประธานกรรมการบริษัท ประชากรัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด	อนุกรรมการ
๓๒. ประธานสมาพันธ์ SME ไทย จังหวัด	อนุกรรมการ
๓๓. ประธานกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับจังหวัด	อนุกรรมการ
๓๔. เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	อนุกรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. กำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการกิจกรรมพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ให้สอดคล้องกับนโยบาย (Agenda) และแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขับเคลื่อนภาคการเกษตรของประเทศไทย ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

๒. วางแผน ส่งเสริม สนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรให้ตรงตามความต้องการของตลาด (Demand Driven) ครอบคลุมกระบวนการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งรายงานสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตร และคาดการณ์ปริมาณผลผลิตในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๓. ประสานข้อมูลด้านการตลาด กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อวางแผนการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญ รวมถึงสนับสนุนให้มีการเจรจาซื้อขายผลผลิตระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการ

๔. ประสานการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด (Area-based) กับหน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๕. ทำหน้าที่เป็นกลไกในการกำกับ ดูแล ขับเคลื่อนการดำเนินการตามนโยบายและแนวทางการพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งแผนพัฒนาจังหวัดนั้น ๆ

๖. ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามนโยบายที่สำคัญด้านการเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด ต่อคณะกรรมการบริหารการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตร

๗. สื่อสาร ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๘. แต่งตั้งคณะทำงาน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นและเหมาะสม

๙. ปฏิบัติงาน...

๙. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายเกษม บุญราช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

<https://www.opsmoac.go.th/bpsp-download-form>

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ (กลุ่มเกษตรและสหกรณ์จังหวัด)

โทรศัพท์ : 02-6299054-55

โทรสาร : 02-2800190

Email : bpsp_paco@opsmoac.go.th